

De blijde inkomst

SOCIAAL

De Almaspaghetti die
steeds duurder wordt

INTERNATIONAAL

De zin van
koloniale excuses

NAVRAAG MET NOZIZWE DUBE

'Discussie is
geen censuur'

<i>Smartphonegebruik weegt op punten</i>	4	ONDERWIJS
<i>Studenten en professoren tegen ingangsexamen lerarenopleiding</i>	5	ONDERWIJS
<i>Dalende inschrijvingen in Verpleegkunde</i>	6	ONDERWIJS
<i>De Almaspaghetti die steeds duurder wordt</i>	8	SOCIAAL
<i>Driehonderd euro cursusgeld</i>	10	SOCIAAL
<i>Mensenrechtenbeleid aan de KU Leuven</i>	12	INTERNATIONAAL
<i>Nederland biedt koloniale excuses aan, België niet</i>	14	INTERNATIONAAL
<i>Toiletplanten in de Dijle</i>	17	ONDERZOEK
<i>'Groepsimmunititeit zal nog jaren duren'</i>	18	ONDERZOEK
<i>Coronawandelingen door Leuven</i>	20	BEELD
<i>Weegschaal: filterkoffie</i>	22	STUDENT
<i>Advies aan eerstejaars</i>	23	STUDENT
<i>Interview met de Studentenflik</i>	24	STUDENT
<i>De cultuursector in coronatijden</i>	26	CULTUUR
<i>Straatkunst in Leuven</i>	30	CULTUUR
<i>Nozizwe Dube: 'Alleen in de Alma zie ik diversiteit bij het KU Leuven-personeel'</i>	32	NAVRAAG

CARTOON VAN DE WEEK

door [Kaat De Beule](#)

EDITORIAAL

Dag nieuwe student

Dag nieuwe student, Aangename kennismaking en welkom in het hoger onderwijs. Wanneer je dit leest heb je je vast net ingeschreven aan de universiteit of hogeschool. Proficiat alvast, je begeeft je op een uniek terrein waar talenten elkaar kruisen, je vriendschappen voor het leven sluit en je jezelf op vier, vijf, zes of - met wat pech - zeven of meer jaren kan voorbereiden op je beoogde droomjob. Je mag vanaf nu ook het etiket 'student' dragen; een titel die de gemiddelde HLN-lezer doorgaans associeert met goedkope pils, smakeloze feestjes en slechte slaagcijfers.

Over punt één en twee kunnen we gerust discussiëren, HLN heeft helaas een punt inzake onze studieresultaten. De recentste cijfers tonen dat slechts 28% van de studenten hun bachelor op drie jaar kunnen afwerken. Bij publicatie van die cijfers kwam HLN.be na lang beraad tot de vaststelling dat studenten toch beter wat harder zouden werken. Hoewel de publieke opinie ons terecht responsabiliseert is de zaak naar onze mening wel iets complexer.

Want studeren is meer dan studeren alleen: het is een traject dat je klaarstoomt voor het latere leven. Inderdaad dat leven bestaat uit een job, maar het bestaat ook uit vrienden, liefde, passies en geluk; zaken die nog steeds buiten het curriculum vallen. Een studieperiode is het moment om jezelf te ontdekken. Dat doe je achter je bureau, maar ook op café in de late uurtjes, in de Alma met je vrienden of op een kookavond op kot. Mag dat in de weg staan van je studies? Natuurlijk niet, het hoort er net bij.

Jullie generatie heeft de afgelopen maanden meer dan anderen ervaren hoe verhinderend isolement is. Maak daarom van je studieperiode gebruik om buiten te komen, engagement te tonen en op zoek te gaan naar wat je écht wilt. De universiteit biedt daarvoor een uitstekend klimaat met haar vele en diverse verenigingen, plekken die je de kans geven je studies een sociale dimensie te geven.

Veto is onderdeel van dat studentenleven. Als onafhankelijk studentenblad hopen wij tweewekelijks je kritische gids te zijn in de Leuvense kosmos. Ook bij ons kan je je studentenleven kleur geven, als lezer, schrijver, tekenaar, fotograaf of tooghanger. Om je daarvan een voorproefje te bieden vindt je in deze editie een overzicht van onze favoriete stukken van het afgelopen academiejaar. Blader er gerust door of surf naar onze website voor meer prikkelende stukken.

En alvast tot in september!☺

Daan Delespaul is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Hoe meer smartphone, hoe minder punten

Volgens een onderzoek van de UGent leidt hoger smartphonegebruik tijdens de les, leren én daarbuiten tot lagere studieresultaten. Voor het eerst is een causaal verband tussen de twee vastgelegd.

door [Tijs Keukeleire en Arne Sonck](#)

Simon Amez doctoreert bij arbeidseconoom Stijn Baert (UGent) over de onderwijseffecten van smartphonegebruik. Hij onderzocht het smartphonegebruik bij eerstejaarsstudenten aan de UGent en UAntwerpen. Hij bestudeert nu verder de data voor tweede- en derdejaars.

Jullie vonden een negatief verband tussen hoog smartphonegebruik en studieresultaten, hoe verliep dat onderzoek?

Simon Amez: 'Concreet hebben we drie jaar lang studenten ondervraagd naar hun smartphonegebruik en enkele andere gegevens. De gegevens voor de eerstejaars hebben we vervolgens gelinkt aan hun studieresultaten.'

'Bij zelfrapportage onderschatten studenten wellicht hun smartphonegebruik'

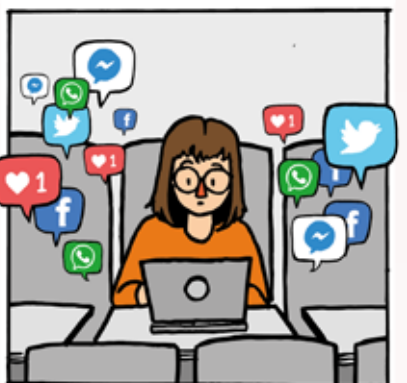
[Simon Amez, doctoraatsstudent UGent](#)

'We bevroegen studenten hoe frequent ze hun smartphone gebruiken voor verschillende activiteiten. Dat leidt tot een gemiddelde score voor smartphonegebruik op 10. Een stijging van deze score met 0,9 op 10 leidt tot een daling van ongeveer 1 punt op 20 voor de examenresultaten.'

Jullie zijn niet de eersten die het verband tussen smartphonegebruik en studieresultaten bestuderen. Wat is er vernieuwend aan jullie onderzoek?

'Wij hebben als eerste een causaal verband blootgelegd. Het kan namelijk zijn dat smartphonegebruik en studieresultaten tegelijk worden gestuurd door een derde, niet-geobserveerde factor zoals discipline. In dat geval kunnen we niet hardmaken dat het smartphonegebruik de studieresultaten causaal beïnvloedt.'

'Dit hebben we opgelost door gebruik te maken van 'instrumenten', zoals hoe studenten de wifi-kwaliteit in aula's ervaren of hoeveel downloadvolume ze hebben. Deze instrumenten zijn normaal gezien enkel gelinkt met smartphone-

© Mo Bourgeois

gebruik en niet met studieresultaten.'

'In eerste instantie gaan we dan smartphonegebruik voorspellen op basis van deze instrumenten. Deze voorspelling gebruiken we om de impact van smartphonegebruik op studieresultaten te bepalen.'

Zijn die resultaten generaliseerbaar? Of is er meer onderzoek nodig?

'We zagen via een meta-onderzoek dat de correlatie wel wereldwijd gemeten is. Wij hebben nu slechts in één specifieke setting een causaal verband vastgesteld. De kans is aannemelijk dat dit causaal verband bestaat, maar dat is dus nog niet waargenomen.'

'Er zijn ook beperkingen aan onze studie. De gegevens komen voort uit zelfrapportage: waarschijnlijk onderschatten de studenten hun smartphonegebruik. Ook hangt onze studie af van de validiteit van onze instrumenten: of downloadvolume en toegang tot wifi wel echt enkel gelinkt zijn aan smartphonegebruik en niet studieresultaten. Dat weet je niet helemaal zeker.'

Jullie resultaten zijn dus nog niet 100% zeker: moeten universiteiten en overheden toch al actie ondernemen?

'Er moet zeker meer aandacht komen. Een oplossing moet wel doordacht zijn, niet zoals recent in Frankrijk. Ze zijn daar op basis van één wetenschappelijke studie smartphones gaan bannen op alle middelbare scholen.'

'We weten ook nog niet precies wat de achterliggende mechanismen zijn. Smartphonegebruik zorgt bijvoorbeeld ook voor slechtere slaap. Als het voornamelijk dit slaapeffect is dat de punten drukt, heeft een verbod op smartphones in de aula weinig zin.'

Hoe perk ik mijn smartphonegebruik in? Zijn 'plant a tree' apps zoals Forest echt een oplossing? Of verplaats ik mijn SIM-kaart beter naar een oude Nokia?

'Je ontdekt best zelf wat je triggers zijn die voor afleiding zorgen. Als je bijvoorbeeld steeds reageert op meldingen, is een eerste stap deze meldingen uit te schakelen.'

'Tree apps kunnen ook werken, maar dat hangt af van persoon tot persoon. Zelf gebruik ik *Cold Turkey Blocker* op mijn laptop om niet afgeleid te worden door sociale media. Er is ook niet één oplossing, sommige mensen worden door een baksteen-Nokia nog steeds afgeleid.'

Let je zelf meer op je smartphonegebruik, nu je bezig bent met dit doctoraat?

'Die vraag krijg ik wel vaker. Eigenlijk ben ik geen schoolvoorbeeld van de efficiënte smartphonegebruiker, ik ondervind vaak bij mezelf de negatieve effecten die ik meet. Ik besef het wel meer, maar ga niet beweren dat ik er beter mee omga. Ik ben heel makkelijk bereikbaar.' ☺

Studenten zeggen nee tegen ingangsexamen lerarenopleiding

De Vlaamse regering wil terug prestige geven aan de lerarenopleiding. Maar dat getuigt van een verouderde visie op het beroep, zeggen studenten en docenten.

door [Tijs Keukeleire en Frank Claikens](#)

De Vlaamse regering onderzoekt een ingangsexamen voor leerkracht om de onderwijskwaliteit te verhogen. Kennis is terug belangrijker, horen we op het kabinet van minister Weyts. 'We willen het beroep terug prestige geven en inhoudelijk versterken. Zo trekken we sterkere profielen aan.'

Volgens Lieslot Ignoul, voorzitter van de Studentenraad UCLL regio Leuven, is de nadruk op kennis een verouderde insteek. 'De tijd dat de leerkracht de slimste van het dorp was, is voorbij. Een leerkracht moet kunnen lesgeven, geen wandelende encyclopedie zijn.'

Meer dan een vat vol kennis

Het zwaarste aan de opleiding was voor Ignoul niet de theorie, maar de praktijk. 'Dat meet je onmogelijk in een test. Ik heb leraren gekend die

veel weten over hun vak als je een op een met hen praat, maar het niet overgebracht kregen.'

Op dit moment heeft de lerarenopleiding al een niet-bindende proef: de instaptoets. Lijne Vloeberghs, opleidingsverantwoordelijke aan de UCLL, vindt dat een goed feedbackinstrument. 'Het laat de werkpunten en sterktes van de student zien. Maar een goede leraar is veel meer dan een vat vol kennis.'

Dylan Couck, bestuurder bij de Vlaamse Vereniging van Studenten: 'Veel opleidingen klagen over de dalende kwaliteit van de instroom. Dat is niet origineel. Een ingangsexamen als oplossing vind ik weinig overtuigend als duurzame oplossing.'

Lerarentekort

Vlaanderen kampt op dit moment met een lerarentekort. Het kabinet geeft toe dat juist nu

kandidaat-leraren aan de poort tegenhouden contra-intuïtief lijkt. 'Je zou kunnen zeggen: we zetten de deur wagenwijd open want we hebben leraren nodig. Maar daar zouden we later spijt van krijgen', zegt de woordvoerder van minister van Onderwijs Ben Weyts.

Via het examen denkt het kabinet juist meer en betere studenten aan te trekken. De minister vergelijkt het met een schouw: als je een groot gat

'Het ingangsexamen zal de opleiding niet aantrekkelijker maken'

[Lieslot Ignoul, voorzitter Studentenraad UCLL Regio Leuven](#)

maakt, krijg je amper tocht. Het trekt pas als je maar een klein gaatje maakt.

Lieslot Ignoul denkt dat het ingangsexamen de opleiding niet aantrekkelijker zal maken. 'Als er minder studenten worden toegelaten, zullen er ook minder studenten afstuderen. De werkdruk op de collega's zal enkel verhogen. Dat maakt de job niet aantrekkelijker.'

Dylan Couck kan de effecten moeilijk inschatten: 'Misschien wordt het beroep inderdaad aantrekkelijker op lange termijn. Maar de problemen van nu zijn daarmee niet opgelost. Het is een maatregel op basis van buikgevoel.'

Onderzoek voor 2022

Het onderzoek naar de bindende toelatingsproef staat pas gepland voor 2022: een jaar voor het kabinet in campagnemodus gaat (*voor de verkiezingen van 2024, red.*). De kans dat het examen er staat voor het einde van legislatuur is dus bijzonder klein.

De ontwikkeling van de toets vereist veel studie. Daarnaast is het ook de vraag of het examen er komt. De regeringsdocumenten hebben het enkel over een 'onderzoek'. Veel zal afhangen van de houding van het onderwijsveld.

De studentenraad van de UCLL heeft al contact opgenomen met studentenraden van andere hogescholen om gezamenlijk actie te voeren tegen het ingangsexamen. ☺

© Anne-Leen Declercq

Verpleegkundestudenten: 'Wij betalen duizend euro om quasi-werknemer te zijn'

Vierdejaarsstudenten Verpleegkunde vallen vaak in voor ziekte, afwezigheid of personeelstekort. Ze lopen bijna een heel jaar stage: zonder de aangekondigde vergoeding, maar wel met inschrijvingsgeld.

door [Tijs Keukeleire](#)

Sinds de invoering van het vierde jaar Verpleegkunde in 2016 zijn de inschrijvingscijfers voor de opleiding met 20% gedaald. Volgens Vlaams Zorgambassadeur Lon Holtzer was de daling vooral te wijten aan minder volwassen studenten die er al een loopbaan op hebben zitten.

'Ik denk dat vier jaar in plaats van drie jaar een grotere drempel is voor hen', stelt Holtzer, al merkt ze wel verhoogde interesse sinds de coronacrisis. Ook jonge studenten worden door het vierde jaar beïnvloed, weet tweedejaarsstudent Silke De Baerdemaeker: 'Sommigen studeren niet graag en vinden drie jaar al veel. Ik heb het ook moeilijk met vier jaar.'

Zolang het vierde jaar betaald werd, was dat eigenlijk een win-win voor studenten

Betaald?

Oorspronkelijk zou dat vierde jaar betaald zijn. Dat werd gezegd op infodagen en stond ook zo in de informatiebrochures, zeggen studenten. De informatiebrochures zijn niet meer terug te vinden: uiteindelijk bleek er toch niet de financiering te zijn.

In het vierde jaar voelen studenten zich vaak al behandeld als een nieuwe medewerker op hun stageplaats. Student Marine Van Hauwe: 'Je wordt vaak al verwacht alles te kunnen. Je draait mee als een volwaardige medewerker.'

In een enquête van de Vlaamse Vereniging van Studenten zegt bovendien meer dan de helft van de ondervraagde verpleegkundestudenten dat ze op stage hebben moeten invallen wegens ziekte, afwezigheid of personeelstekort.

Thuis begint het werk pas

Wanneer de studenten thuiskomen van een voltijdse stage, begint het tweede deel van de dag.

Tussen de stage door maken ze hun bachelorpaper, op terugkomdagen of in aparte lesweken krijgen ze nog nieuwe theorie. Ze hebben reflecties, administratie en opzoekwerk dat achteraf wordt ondervraagd.

'Bij elke stage kom je nieuwe diagnoses en pathologieën tegen', zegt Silke. 'En die moet je opzoeken, met de juiste wetenschappelijke bronnen.' Omdat je de hele opleiding holt van stage naar les naar examens, lijdt het studentenleven daar ook onder.

Silke: 'Ik denk dat je ons kan vergelijken met werkstudenten in een opleiding met minder of geen stage. Uiteindelijk moeten wij ook werken en daarna nog schoolwerk doen voor de stage of de school zelf.' Door al het extra werk, hebben de studenten het soms nog zwaarder dan hun betaalde collega's. 'Al hebben zij wel het gezinsleven dat erbij komt kijken', stelt Marine.

Verdwenen vergoeding

Toen halverwege vorig academiejaar werd beslist om de stage toch niet te vergoeden, stelde zorgambassadeur Holtzer dat dit ook op vraag van de studenten was. Van de dertig studenten

die waren ondervraagd, waren er volgens Holtzer maar vier voorstander van de stage.

Toch ondertekenden duizenden studenten een petitie om betaald te worden, en in de enquête van de Vlaamse Vereniging van Studenten zegt driekwart van de ondervraagden dat ze een vergoeding in het vierde jaar noodzakelijk vinden. Dat doet vragen rijzen over het inspraakmoment, dat in studentenkringen wel vaker gecontesteerd wordt.

Liep daar iets mis? 'Dat denk ik niet', vindt Holtzer. 'Hoogstens dat de samenstelling ook derdejaars bevatte die zouden afstuderen. Wat bleef bovendien was dat de studenten liever betere begeleiding dan vergoeding kregen en dat er niet mocht worden geraakt aan het studentenstatuut.'

Geen studentenjob meer

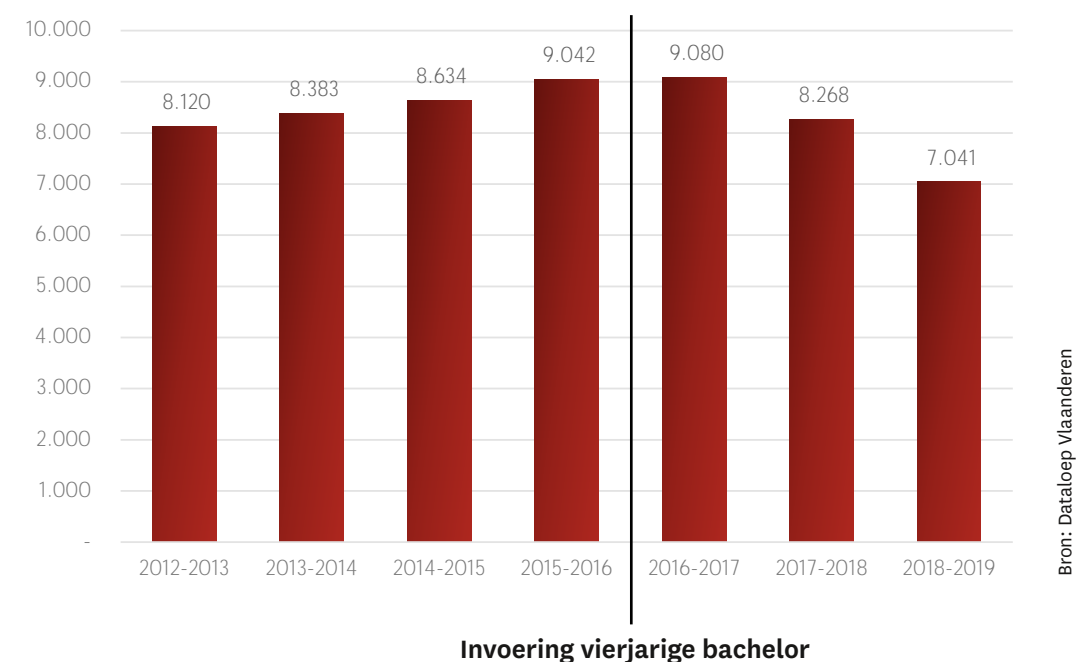
Door de stagevergoeding zouden verpleegkundestudenten te veel uren hebben voor het statuut van jobstudent, was een van de argumenten. Maar als verpleegkundestagiair heb je daar toch weinig tijd voor: in je vierde jaar werk je weken aan een stuk volle dagen, met regelmatig ook weekends.

In de enquête van de Vlaamse Vereniging van

© Elien D'hoore

Inschrijvingscijfers professionele bachelor Verpleegkunde

Studenten werkt driekwart van de studenten naast zijn studies, en een groot deel van hen doet dat om zijn studies te bekostigen. Maar het meest zorgwekkend: het overgrote deel van de werkende studenten verwacht financiële moeilijkheden te hebben in het vierde jaar.

Holtzer zegt zelf altijd voorstander te zijn geweest van het betaalde vierde jaar. 'De hogescholen en het werkveld hebben een gigantische kans laten liggen om een vernieuwende versie neer te zetten van de opleiding', stelt ze.

De hogeschoolinstellingen stonden volgens Holtzer weigerachtig tegen het betalende vierde jaar omdat ze niet wilden dat hun studenten werknemers werden of dat de werkgevers te veel in de pap te brokken zouden hebben.

'Spijt dat we er ooit hebben over nagedacht'

Holtzer heeft zelfs spijt dat ze ooit over het betaalde vierde jaar hebben nagedacht. 'Nu gebruikt iedereen dat om de opleiding te problematiseren. Als we gewoon hadden gezegd dat het een vierjarige opleiding wordt, dan zou iedereen dat normaal hebben gevonden en dan was het misschien gewoon gepasseerd.'

Volgens Silke zitten er niet meer zoveel studenten mee in dat ze niet betaald worden. 'Maar wel dat we nog altijd zoveel inschrijvingsgeld moeten betalen. Geen vergoeding meer krijgen is sowieso een domper, maar het is nog onlogischer dat wij 1000 euro betalen om te gaan werken.'

Dat de student in het vierde jaar een werkkracht is, is *au fond* niet waar volgens Holtzer. Er zijn duizenden studenten die stage lopen zonder

'De stage is mentaal zwaar, want als je faalt heb je weinig kansen om in te halen'

[Marine Van Hauwe, student](#)

betaald te worden. 'Bovendien is het niet zo dat dat vierde jaar niets kost aan de hogescholen. Door alle nodige begeleiding is dat zelfs duurder dan een docent les te laten geven voor een vol auditorium.'

Onkostenvergoeding

Op dit moment is het geluk hebben met je stageplaats of je een onkostenvergoeding krijgt en of je aan het personeelstarief in de cafetaria mag eten. In het regeerakkoord kondigde de Vlaamse regering een onkostenvergoeding aan, betaald door de werkgever. 'We zijn in stilte iets aan het voorbereiden en we hopen dat het al zal zijn voor de studenten die dit jaar afstuderen', laat het kabinet van minister van Onderwijs Ben Weyts (NVA) weten.

Wat de mentale druk in het vierde jaar nog zwaarder maakt, zegt Marine, is dat wanneer je faalt op de stage je weinig kansen hebt om dat in te halen. 'Je hebt voor een deeltje de zomer, maar wanneer het dan niet lukt loop je een grote vertraging op.'

Dat is een gevolg van de keuze om van het vierde jaar een stagejaar te maken. Waar de instellingen wel meteen aan kunnen werken volgens

Marine, is een buffer tussen je stage en examens. Een veelgehoorde klacht is dat die soms heel snel op elkaar volgen, zonder goede recuperatie of voldoende studeertijd.

Geen spijt van vierde jaar

Waar Holtzer geen spijt van heeft, is de invoering van het vierde jaar op zich: 'We horen in het werkveld zelf dat er positief een verschil is tussen de studenten met vier jaar tegenover die met drie jaar. Dat maakt me ontzettend blij en fier.'

Het vierde jaar is ook niet helemaal uit vrije keuze ingevoerd: in de driejarige opleiding behaalden studenten nooit de door Europa vereiste 2300 uren stage. Om die stage-uren toch in de opleiding te krijgen, was een verlenging bijna noodzakelijk, zegt Holtzer: 'Anders hadden we nog maar achttien weken les kunnen geven over drie jaar.'

Het vierde jaar als quasi exclusief stagejaar invoeren in plaats van de uren meer te spreiden over de vier jaar was wel een eigen keuze. Zolang dat jaar betaald werd, was het vierde jaar eigenlijk een win-win voor studenten: een jaar meer ervaring én al loon krijgen. Het is maar de vraag wat nu overblijft van dat verhaal, vinden studenten.⊘

De spaghetti die steeds duurder wordt

Van 59 cent tot 6,90 euro, Alma's 66-jarige bestaan wordt gekenmerkt door wederkerende prijsverhogingen. In tijden waarin een pasta 3,75 euro kost rest dan ook de vraag: kan dat echt niet goedkoper?

door [Daan Delespaul](#)

Want laat nu net betaalbaarheid de reden van Alma's bestaan zijn. De vzw werd in 1954 opgericht met als doel gezonde én goedkope voeding aan de universiteitsstudent te leveren. Dat principe is inmiddels ook decretaal verankerd, waardoor iedere hogere onderwijsinstelling verplicht een assortiment voordelige maaltijden moet aanbieden. De UGent doet dat aan 3,30 euro, de UAntwerpen aan 3,40 euro. Alma blijft haken op 3,75 euro, een prijs waarmee ze kan wedijveren met menig kebabzaak.

En ook die 3,75 euro is grotendeels artificieel. Veel Alma's bieden voor die prijsklasse enkel spaghetti aan, met daarnaast nog twee hogere prijsklassen van 5,20 euro en 6,90 euro. In Gent gaat geen enkele van de vier maaltijden boven het plafond van 5,10 euro en kan een student dus dagelijks variëren daaronder. Ook Komida

in Antwerpen biedt geen enkele van haar zeven maaltijden aan boven de 5,40 euro; de gemiddelde verkoopprijs ligt bij die twee dus allicht fors lager dan in Leuven. Alma belooft met haar hoge-

2011 was het laatste jaar dat Alma geen prijsverhoging doorvoerde

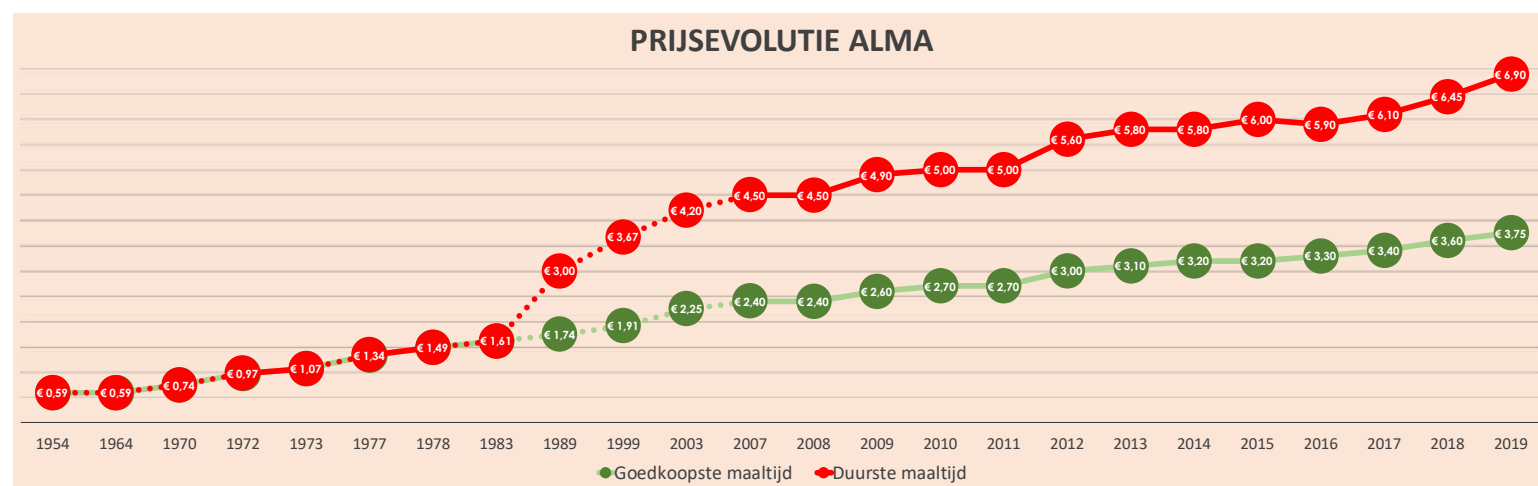
re prijzen naar eigen zeggen meer kwaliteit aan te bieden. Haar cliënteel, waarvan 45% steevast voor de laagste prijsklasse kiest, blijft wel vaker flirten met die ondergrens.

Gehaktbal of biefstuk

Alma lijkt zich dat te kunnen veroorloven. De student van vandaag is kennelijk rijker, getuige de mooie groei in verkoop die de vzw de laatste jaren kan optekenen. De verhoogde productie ging ook nog eens gepaard met hogere prijzen: 2011 was het laatste jaar dat Alma geen prijsverhoging doorvoerde. Sindsdien gingen de prijzen van de warme maaltijden met 38% omhoog; van 2,70 euro tot 3,75 euro. Algemeen beheerder Koenraad Debackere verklaarde toen dat 'de prijzen voordien onrealistisch laag werden gehouden'.

Prijsstijgingen lijken even oud als de Alma zelf. Sinds haar oprichting in 1954 stegen de tarieven van 24 BEF (ongeveer 60 cent) voor een driegangmenu naar een maximum van 6,90 euro dit jaar. Veel van die verhoogde prijzen zijn te wijten aan het systeem van prijsklassen dat Alma in 1982 doorvoerde, ten koste van de eenheidsprijs voordien.

© Miel Vandepitte

Het systeem zorgde destijds voor heel wat wrevel bij studentenvertegenwoordigers die vreesden dat 'door prijsdifferentiatie de poort wordt opengezet voor willekeurige en verdoken prijsstijgingen'. Een creatieve Veto-redacteur ontwikkelde de theorie van de gehaktbal- en de biefstukstudent: 'Als je verschillende schotels aan diverse prijzen aanbiedt, ga je tot de situatie komen dat bepaalde studenten – louter uit financiële overwegingen - zich enkel tot de dagschotels moeten beperken, de gehaktbalstudenten.'

Quo vadis, Alma?

Nog belangrijker is de logische inflatie die over de jaren heen gaat. Alma heeft jaarlijks te maken met stijgende energie- en voedingsprijzen en heeft daarbij een indrukwekkende 147 personeelsleden in dienst. Een index blijft niet

stilstaan, daarom wijst Alma bij iedere prijsverhoging ook naar die inflatie. Het is logisch dat de gehaktballen niet langer 59 cent kosten. Alleen, de consumptieprijsindex steeg sinds 2011 met ongeveer 16,5%, Alma's prijzen met 38%.

Die tarieven blijken hun tijd daarom flink vooruit. Cruciaal is of deze trend zich de komende jaren zal blijven voortzetten. De bestaansredenen van de Alma's was steeds dat zij goedkoper waren dan de Chickaways en Loempialanden der aarde. Zelfs haar naam 'alma' wijst naar het Latijnse 'zorgend' of 'voedend', een boodschap waarmee zij ongeruste moeders over heel Vlaanderen kon geruststellen. Met voordeligheid in haar DNA is de vraag voor morgen dan ook steeds meer: quo vadis, Alma?

De prijs van zes Orvals

door [Vincent Cuypers](#)

Enige tijd geleden las ik in de *Avenir du Luxembourg* een stukje over een debat dat toen plaats had in Waalse politieke middens over de invoering van een soort Waalse zorgverzekering. Een Luxemburgs cdH-kopstuk stelde dat het jammer was dat de regering daar niet mee wilde verder gaan: de verzekering bood immers heel wat voordelen, 'voor per persoon niet meer dan de prijs van zes Orvals'. Die uitspraak getuigt van groot politiek inzicht: politici hebben de neiging met miljoenen en miljarden te gooien alsof het niks is, maar de gewone man gaat dat boven de pet. Wat zes Orvals zijn, weet echter elke Belg. Meteen kan men afmeten, naargelang zijn gebruikelijke consumptie, hoeveel avonden op café de zorgverzekering zou kosten, en uitmaken of ze dat waard is. Met de huidige gezondheidscrisis, die cafés overal te lande gesloten houdt, is dat geld overigens meteen apart gezet.

Laten we er dus een gewoonte van maken politieke maatregelen uit te drukken in 'Orvals per persoon per jaar'. Ik zie slechts twee nadelen: Orvalbier heeft de neiging duurder te worden, naarmate men verder van de abdij verwijderd is – met name in Vlaanderen betaalt men gemiddeld wat meer voor het vloeibare goud – wat zou kunnen resulteren in gelijkaardige problemen als met de eurozone, waarbij een euro in één land meer waard is dan in een ander. Ook heb ik schrik dat, nu de ECB en de nationale regeringen hun *bazooka's* weer aan het afstoffen zijn om de economie overeind te houden, we ons wel eens zouden kunnen verslikken in het aantal flesjes gerstenat dat de middenklasse weer uit zijn mond zal moeten sparen – iets waar we beter nog niet te veel aan denken.

Toch geloof ik rotsvast in de magie van de trappist. Wanneer men zich op een zonnige zomernamiddag op het terras van *A la Nouvelle Hostellerie d'Orval* bevindt, met een glas bier en een boterham met abdijkaas, dan wordt het leven plots vanzelf een pak eenvoudiger.* En zo ook het bepalen van macro-economisch beleid. Men moet het maar eens uitproberen: van op dat terras bestuur je de wereld met niet meer dan een pen en een servet. Ook mag het duidelijk zijn dat een zorgverzekering uitbetaald in Orvals een goede zaak is voor de volksgezondheid. Ik herinner me immers nog goed wat mijn grootvader altijd zei: '*Un Orval chaque jour, éloigne le médecin pour toujours.*'

*Anderen zweren bij *A l'ange gardien*, het andere café, maar dat is betwistbaar.

Het verdoken inschrijvingsgeld: Leuvense studenten betalen jaarlijks 300 euro aan cursussen

Leuvense studenten betalen gemiddeld vijf euro per studiepunt aan cursusmateriaal. De KU Leuven heeft geen strikt beleid rond de kost van dit materiaal, en dat leidt regelmatig tot excessen.

door [Daan Delespaul](#)

Van 168,39 tot 458,55 euro, dat betaal je voor het geheel aan cursussen in de verschillende studierichtingen van het eerste jaar. Cursusprijzen worden nochtans zelden meegenomen in de kostenraming voor het hoger onderwijs. Een exact bedrag is immers niet evident te vormen: cursusprijzen verschillen per richting, jaar en uitgave, en omdat er geen enkel plafond op die prijzen is ingesteld, is de ene richting daarom soms duurder dan de andere.

© Mo Bourgeois

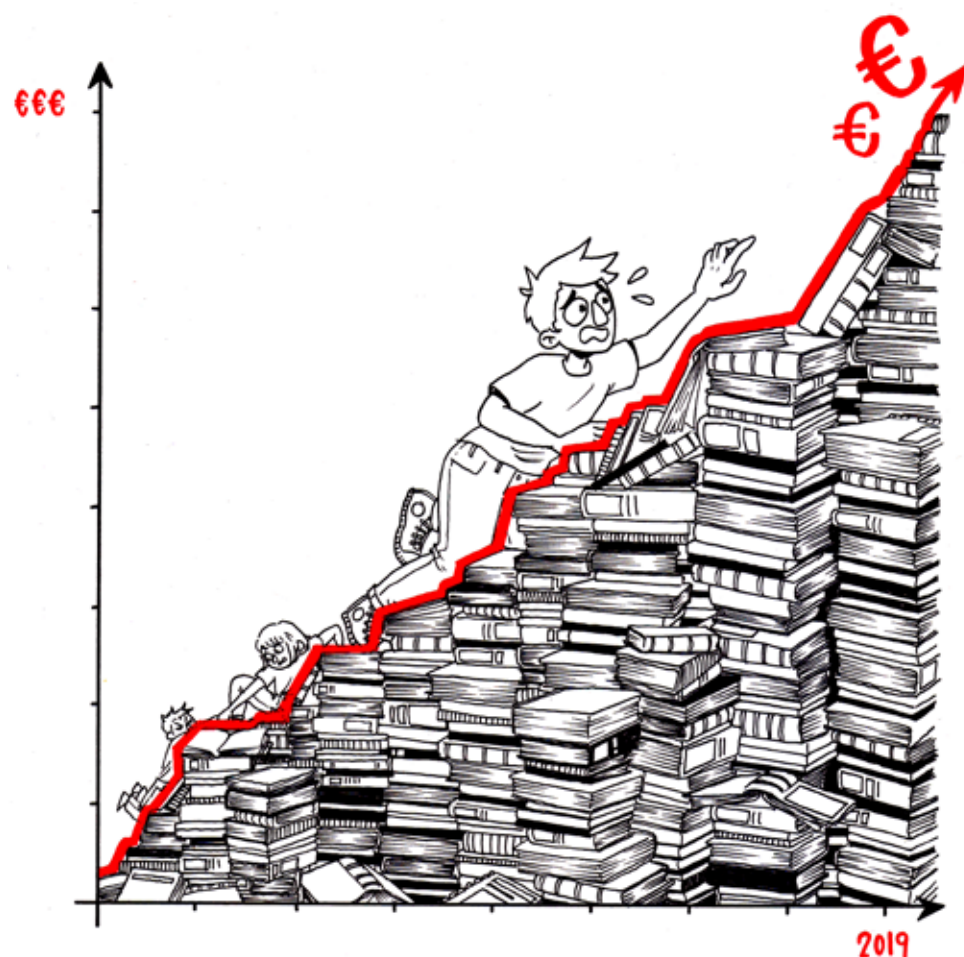
'We willen erg rekening houden met de feitelijke, actuele financiële situatie van een student'

[Els Wydooghe, Sociale Dienst KU Leuven](#)

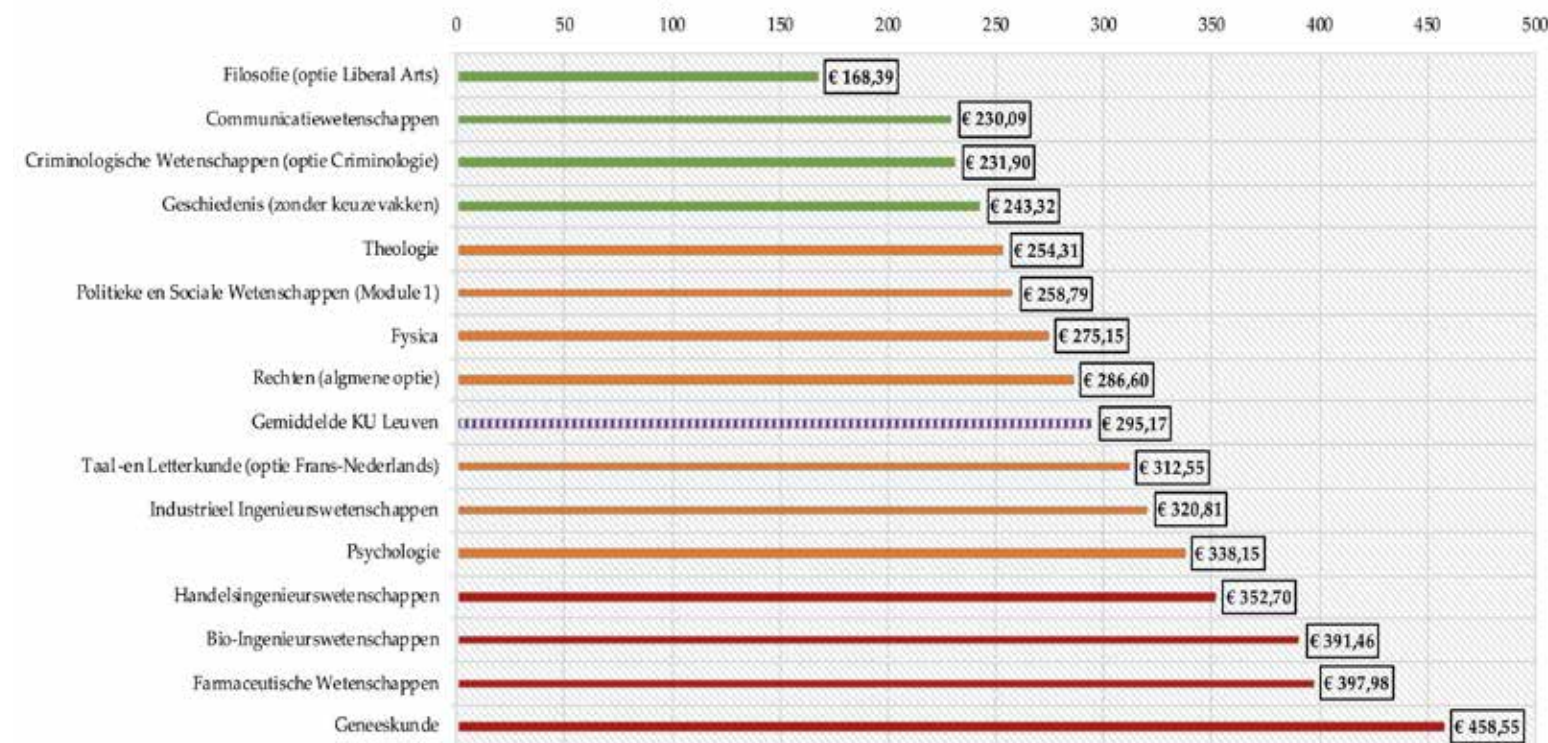
Zo is een studiejaar geneeskunde in de praktijk 290 euro duurder dan in filosofie, hoewel beide richtingen eenzelfde inschrijvingsgeld hanteren. Daar kunnen dan nog eens heel wat andere verdoken kosten bijkomen: labojassen, geologenhamers of verplichte uitstapjes maken dat het voor ouders vaak niet evident is de exacte kost voor een opleiding in te schatten.

Daarnaast is het vaak onduidelijk in welke mate sommige boeken verplicht zijn. Bij de cursusdient van LBK, bijvoorbeeld, hoor je dat 'zeker niet alle boeken "verplicht" zijn, maar ze worden wel sterk aangeraden. In praktijk zie je dat bijna alle studenten deze dan ook zullen aanschaffen.' Eenzelfde verhaal in Geneeskunde, waar de alombekende Sobotta-atlas met haar prijskaartje van 220 euro strikt genomen niet verplicht is, maar de aanschaf in praktijk wel nodig zou zijn.

De huidige problematiek zou dan ook niet zo-

CURSUSPRIJZEN IN EERSTE BACHELOR

© Daan Delespaul

zeer in de kostprijs, maar voornamelijk in de onduidelijkheid daarvan bestaan. De KU Leuven werkt daarom inmiddels aan een systeem om de kost per opleidingsonderdeel op de ECTS-fiches te verduidelijken. 'Die ECTS-fiches moeten goedgekeurd worden op de POC's (*Permanente Onderwijscommissies, red.*)', weet Stura-voorzitter Lotte Delemarre. 'Op die manier kunnen studentenvertegenwoordigers dan een overzicht krijgen van die kost en daar eventueel op wijzen.' Stura hoopt in eerste instantie vooral zicht te krijgen op de problematiek alvorens een concreet standpunt in te nemen.

65 procent van de prijs van het cursusmateriaal wordt exclusief bij Acco verkocht

Remedie

Ook de Sociale Dienst van KU Leuven erkent dat de ene opleiding duurder is dan de andere. Zij proberen voor financieel kwetsbaardere stu-

denten dan ook bij te springen via een toelage die beantwoordt aan de reële studiekost, dus met inbegrip van verplicht studiemateriaal. 'Elke faculteit lijstte een totaalbedrag op, deze bedragen zijn uiteenlopend. Zo calculeren we in dat de ene studie duurder is dan de andere, zonder dat we per cursus zelf terugbetalen', verklaart Els Wydooghe van de Sociale Dienst.

Maar dan nog is het vaak niet evident voor de Sociale Dienst om per student een correcte raming te maken. In tegenstelling tot de beurzen in het basis- en secundair onderwijs wordt de toelage niet automatisch berekend op basis van zaken als belastbaar inkomen. 'We willen erg rekening houden met de feitelijke, actuele financiële situatie van een student', getuigt Wydooghe. 'Wij ontvangen graag de nodige info van de student zelf.' Zaken als cursusprijzen kunnen daar een rol spelen, maar voor de studenten boven het beursstatuut blijft het willekeur troef.

Commercieel

Opvallend is dat 65% van het bedrag dat aan cursussen besteed wordt, bij Acco terecht komt. De coöperatieve vennootschap belooft lagere prijzen via schaalvoordelen, maar veel cursus-

Voor studenten buiten het beursstatuut blijft het willekeur troef

sen worden desondanks goedkoper aangeboden bij de facultaire cursusediensten. Cursusediensten verkopen immers aan aankoopsprijs, Acco niet. De cursusediensten zelf nemen 24,42% van het totaal aan cursusprijzen voor hun rekening; vaak readers en goedkopere boeken.

De overige 10% wordt bij geen van beide verkooppunten aangeboden. In dat geval zijn studenten op de tweedehands- of online markt aangewezen, niet altijd evident voor boeken met een beperkte oplage. Bij twee vakken, in Farmaceutische Wetenschappen en Taal- en Letterkunde, dient de cursus met cashgeld te worden aangekocht bij de professor zelf. Zulke praktijk gaat een vrije marktwerking in de weg. Of dit bovendien belastingsconform is, is vaak onduidelijk. ☺

Eindelijk zicht op structureel mensenrechtenbeleid aan KU Leuven

De KU Leuven wil de bestaande ethische commissie *Dual Use, Military Use and Misuse of Research* uitbreiden met mensenrechtenexpertise. Een contractclausule komt er door praktische overwegingen niet.

door [Pieter Jespers](#)

Op 23 oktober 2019 bracht de werkgroep Mensenrechten binnen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) een rapport uit met een reeks aanbevelingen voor het uitwerken van een mensenrechtenbeleid aan elk van de vijf Vlaamse universiteiten.

'Met de economische tijden die ons nu wachten, huiver ik bij het uitbouwen van expertiscellen op meerdere niveaus'

[Luc Sels, rector KU Leuven](#)

Het is het product van bijna twee jaar aftoetsen; een proces dat begon op aansturen van rector Luc Sels – nu voorzitter van de VLIR –, nadat hij in 2017 in zijn eerste jaar als rector het loodzware LAW-TRAIN dossier (*de controversiële samenwerking van KU Leuven met Israëlische partners, red.*) op zijn bord kreeg. De universiteiten moeten nu zelf aan de slag en de rectoren zullen de procesmatige vooruitgang zelf evalueren.

Voortbouwen op eerdere successen

Aan de KU Leuven wordt nu al een deel van de mensenrechtenvraagstukken ondervangen in de Ethische Commissie Dual Use, Military use and Misuse of Research (EC DMM), al buigt die zich hoofdzakelijk over onderzoek naar civiele doeleinden, dat militaire toepassingen kan hebben. 'Zo'n onderzoek is in de juiste handen niet zo gevaarlijk, in de foute potentieel een groot risico,' zegt rector Luc Sels daarover.

'Foute handen, dat gaat ook vaak over actoren of regimes die het niet zo nauw nemen met mensenrechten en daarom zou het niet goed zijn mochten we naar twee aparte kanalen gaan.' 'Je

wil onderzoekers niet van de ene commissie naar de andere laten hollen', treedt Reine Meylaerts, vicerector Onderzoeksbeleid en woordvoerder voor de EC DMM, de rector bij.

Het scenario dat daarom momenteel op tafel ligt is een 'flankerend tweede bureau voor mensenrechtengerelateerde dossiers, die los staan van militair onderzoek of Dual Use' binnen de

rend beleidsorgaan, red.) terecht. In Gent werkt men ook met een clausule om een contract ook na een positief advies te kunnen openbreken.

'Die is er bij ons voor elk samenwerkingscontract', zegt Eva Brems van de Commissie Mensenrechtenbeleid in Gent. 'Van de ervaring in Gent kan ik wel zeggen dat wij die clausule tot nu toe nog nooit hebben moeten invoeren.'

'In Leuven proberen we te werken met een ja of een nee en eventueel wat voorwaarden', aldus Meylaerts. Het was grotendeels vanuit het idee dat we die clausule niet altijd zouden invoeren en we dan liever een beleid willen waarbij de praktijk dicht bij de theorie staat.'

Meeste zorg gaat uit naar onderzoek

Het advies van de VLIR pleit ervoor om zo snel mogelijk te toetsen in het proces. 'Onderwijs is natuurlijk iets heel institutioneels', zegt Stephan Parmentier, voorzitter van de opgeheven werkgroep. 'Je moet een onderwijsprogramma opzetten, toestemming krijgen, financiering vragen. Dat vraagt inspanning van verschillende echelons aan de universiteit. We gaan ervan uit dat men dus ook sneller die alertheid zal hebben om de eventuele problemen met partners te gaan signaleren', zegt Parmentier.

Onderzoek is volgens Parmentier een ander verhaal: 'Twee onderzoekers die elkaar kennen kunnen samen gaan werken, zonder dat een departementsvoorzitter of de decaan daar iets van weet. Pas bij een formele projectaanvraag bij het FWO of de EU, of bij (inter)nationale fondsen als er buitenlandse partners betrekken zijn, komt dat bovendien vrij.'

Administratie houdt oogje in het zeil

Voor toetsing van onderzoek met een risico op DMM werkt de KU Leuven daarom nu met twee loketten aan de Dienst Onderzoekscoördinatie (DOC) en Leuven Research & Development (LRD). 'Zij hebben initiatiefrecht om een samenwerkingsdossier bij de EC DMM neer te leggen,

© Frank Claikens

zeer vroeg in het proces dus', zegt Sels. Al kan het wel variëren volgens Meylaerts: 'Als het bijvoorbeeld gaat over betrokken worden als partner bij een heel groot consortium, is dat dikwijls al een proces dat aan de gang is.'

Datzelfde zou nu dus moeten gebeuren voor de mensenrechtentoetsing, al komt er daarvoor ook een derde loket bij aan de International Office bevestigd de rector, om de internationale samenwerkingsakkoorden te kunnen doorlichten.

Als het dan tot een onderzoek in de expertisecommissie komt, is dat niet om het de onderzoekers moeilijk te maken: 'De onderzoekers krijgen dan ook een fiat, wat betekent dat als er dan iets misgaat of als er animositeit in de pers van komt, je steun krijgt vanuit de instelling', stelt Meylaerts. 'We laten ze zo juist niet in de kou staan. Een ja is een ja, zelfs met voorwaarden.'

Harmoniseren niet aan de orde

De rector denkt dat de oordelen van de mensenrechtenexperts aan de vijf universiteiten de evolutie zullen volgen van de Commissie Risicobestemmingen (CRB), die aan elke universiteit beslissingen nemen over de inkomende en uitgaande mobiliteit. 'Daar is een voortdurende uitwisseling waardoor je de facto merkt dat er een convergentie optreedt, maar zonder dat een uitspraak van Gent bindend wordt voor Leuven.'

De Commissie in Gent besloot de samenwerking met Turkse universiteiten destijds stop te zetten na aanwijzingen van deelname aan het opsporen van vermeende 'coupplegers'. De KU Leuven niet. Volgens Sels een duidelijk voorbeeld van hoe 'een land academisch voor de KU Leuven

een heel andere betekenis heeft dan voor Gent'.

'Wij weten bijvoorbeeld dat als we de samenwerking daar stopzetten, bepaalde lokale gemeenschappen het slachtoffer zullen zijn van de zaak. Daar kan je naar divergerend beleid gaan en dan zal men in Gent tot andere beslissingen komen', aldus Sels.

'Iran is een voorbeeld van een dossier waar we met de vijf universiteiten wel eenzelfde lijn hebben aangehouden', voegt hij toe. 'De vijf rectoren hebben heel uitzonderlijk een boycot uitgesproken tegen Iran naar aanleiding van het dossier van Djalali (*waarbij een Iraanse professor verboden aan de VUB ter dood veroordeeld werd, wegens verdenking van spionage, red.*). Dat wil zeggen dat we momenteel geen institutionele samenwerkingen aangaan met dat land.'

Geen expertisebundeling, wel informatie-uitwisseling

'Waar ik ook wat voor huiver, zeker met de economische tijden die ons nu wachten, is dat we op verschillende niveaus expertiscellen beginnen uitbouwen', zegt Sels. Voor hem kan er binnen de VLIR-administratie een opdrachthouder Mensenrechten komen, die functioneert als draaischijf, zoals tussen de CRB's, en ervoor zorgt dat de vijf universiteiten dezelfde informatie krijgen. 'Bij mensenrechten weet ik niet of we veel verder moeten gaan dan goede informatie-uitwisseling.'

In Gent ziet men de samenwerking verder gaan: 'Wij hadden gehoopt dat de universiteiten akkoord zouden gaan om in de VLIR een deel van die screening van partners gezamenlijk te doen, omdat dat tamelijk arbeidsintensief is en je voor

'Wij hoopten dat de universiteiten akkoord zouden gaan om in de VLIR een deel van die partnerscreening samen te doen'

[Eva Brems, commissie Mensenrechtenbeleid Gent](#)

een stuk dubbel werk bent aan het doen. Kleinere universiteiten, denk aan UHasselt, UAntwerpen en VUB, kunnen minder gemakkelijk de mankracht vrijmaken', aldus Brems.

Evaluatie

De evaluatie ligt nu bij de Vlaamse rectoren, en die kan voor Parmentier later ook overkoepelend gebeuren. 'Dat is mijn persoonlijk standpunt, dat hebben we als zodanig in die werkgroep niet besproken.' Sels benadrukt dat het daarvoor nog te vroeg is: 'Of het een evaluatie wordt waarbij elke universiteit de afgehandelde dossiers, de manier van werken en de uitkomst voorstelt? Dat is zeker realistisch', aldus Sels. 'Moet dat ook een evaluatie zijn die intern rekent op goed- of afkeuring? Dat betwijfel ik.'

'We moeten eerst nog bekijken of de werkwijze die we in de EC DMM toepassen, zonder meer transfereerbaar is naar mensenrechten. Dus alles wat ik zeg, is met een beetje voorbehoud', besluit Sels.◻

Nederland biedt koloniale excuses aan, België volgt niet

Volkomen onverwacht bood Willem-Alexander, koning van Nederland, op tien maart excuses aan voor het excessieve geweld van Nederlandse militairen in Indonesië. Deze excuses lijken vooralsnog pro forma.

door [Sjerenó Cörvers](#)

De spijtbetuyging van Nederland wekt wel - na het scherpe VN-rapport uit 2019 - vragen op over een officieel Belgisch excuus voor wandaden verricht in Congo.

Onder het juk uitkomen

Indonesiërs riepen in 1945 hun onafhankelijkheid uit. De reactie van Nederland was er geen om trots op te zijn. 200.000 militairen werden uitgestuurd om de revolutie de kop in te drukken. Pas op 5 mei 1949 erkende Nederland uiteindelijk het onafhankelijke Indonesië.

Een onderzoek uit 2016 wees uit dat er structureel en excessief geweld werd gebruikt, zelfs jegens jonge meisjes, bejaarden, kinderen en andere onschuldigen. Geschat wordt dat tussen de 25.000 en 100.000 Indonesiërs de dood vonden tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog.

Koningin Beatrix, Willem-Alexanders voorganger wilde Indonesië in 1995 al excuses aanbieden. De regering was het daar toen niet mee eens, uit angst de veteranen die nog in Indonesië hadden gevochten tegen de borst te stuiten.

In 2005 beschreef de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot dan ook hoe 'Nederland aan de verkeerde kant van de geschiedenis

'De verontschuldigen van Verhofstadt en Michel gingen nooit over de schrijnende realiteit van het koloniale verleden'

[Idesbald Goddeeris](#), professor *Koloniale Geschiedenis aan de KU Leuven*

stand'. Hij vermeed wel expliciet de term 'excuus', wederom om veteranen te 'beschermen'.

'Les excuses sont fait, pour s'en servir'

Nu vindt er dus voor het eerst een officieel excuus plaats van het staatshoofd. De meeste veteranen hebben vandaag de dag de eeuwige jachtvelden opgezocht, wat de excuses eenvoudiger, maar ook minder oprecht maakt.

Volgens Freek Colombijn, associate professor sociale en culturele antropologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam, zijn ze veel te laat om nog een serieuze impact te kunnen hebben: 'Verontschuldigen zijn nodig om het hoofdstuk af te sluiten, maar dit lijkt vooral voor Nederland belangrijk te zijn.'

De spijtbetuygingen die geuit zijn hebben be-

trekking op het nodeloze geweld. 'In Indonesië is men daar niet meer zo door geroerd', zegt Colombijn. 'Als dit onderwerp al besproken wordt in Indonesië, wordt vooral betreurd dat Nederland destijds de onafhankelijkheidsverklaring niet direct geaccepteerd heeft.' Willem-Alexander heeft op dat vlak wel een stap gezet: hij erkende de datum van 1945.

Om het hoofdstuk volledig af te sluiten zou er ook een excuus uit moeten gaan naar de veteranen - ook zij zijn slachtoffer geworden van het systeem. Hetgeen bemoeilijkt wordt nu er bijna niemand meer kan getuigen. Het is dan ook een gemiste kans dat er geen dialoog meer kan plaatsvinden tussen veteranen, gedupeerden en de politiek.

De hand in eigen boezem steken

In 1885 werd op een Europese conferentie besloten dat Afrika verdeeld zou worden onder Europese landen. Eén deel werd privébezit: Congo kwam in handen van koning Leopold II. Wat volgde was een plunderoperatie van onmetelijke omvang.

De Force Publique, het koloniale leger, stond symbool voor het koloniale bestuur: de officieren zijn wit, de soldaten zwart. Vele Congolezen worden aan het werk gezet op rubberplantages; zonder geldelijke vergoeding. In 1892 formuleert een officier van de Force Publique Louis Chaltin het als volgt: 'De inboorling houdt er niet van om rubber te produceren. Hij moet ertoe gedwongen worden.'

Motivatiestrategieën die ingezet werden verdienen geen schoonheidsprijs: tussen de vijf en tien miljoen mensen werden vermoord in ongeveer een decennium tijd; om over de martelingen zoals het afhakken van handen, neuzen en oren nog niet te spreken.

Geen algemene, oprechte excuses

De Belgische staat heeft tot nu toe elk algemeen excuus pertinent geweigerd. 'Excuses zijn goed, want zij zorgen voor meer bewustzijn over het koloniale verleden', aldus professor koloniale geschiedenis aan de KU Leuven Idesbald Goddeeris. Hij heeft echter ook bedenkingen: 'De verontschuldigen van Verhofstadt en Michel gaan telkens over zeer specifieke gebeurtenissen, en nooit over de schrijnende realiteit van het koloniale verleden.'

Hierover gaat het: in 2002 verontschuldigde premier Guy Verhofstadt zich voor de betrokkenheid van België bij de moord op de eerste Congolese premier Patrice Lumumba in 1961.

In 2019 bood Charles Michel dan weer excuses aan voor de behandeling van de métissen die destijds uit Congo bij hun moeders zijn weggehaald, en eind jaren 50, begin jaren 60 naar België werden overgebracht omdat zij zozegd gevaar liepen in een onafhankelijk Congo.

Nog een lange weg te gaan

Toch waarschuwen sommige critici dat een algemeen verontschuldigen kan leiden tot de vraag om herstelbetalingen. 'Wanneer België niet tot die betalingen over zou gaan, zijn excuses inderdaad nogal gratis', zegt Goddeeris.

Hij benadrukt dat de Congolezen niet zozeer zitten te wachten op excuses, maar eerder op een vorm van toekomstgericht engagement zoals ontwikkelingshulp. 'Zij begrijpen niet waarom België, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Frankrijk, de oud-kolonie volledig de rug heeft toegekeerd.'

'Het uiten van spijtbetuygingen kan bovendien leiden tot het sussen van het geweten om vervolgens niets te doen. Terwijl het juist zaak is om het gesprek over het postkoloniale debat voort te zetten.' Dit moet voor hem niet alleen gaan over de publieke ruimte, zoals de Lumumba-pleinen en Leopold II-lanen, of over de restitutie van museumobjecten, maar ook over de verhouding tussen Noord en Zuid en de mentale restanten van kolonialisme, zoals racisme en discriminatie.☺

EERSTE ZIT? EERST LANGS **acco**

Kennis opdoen in studieboeken? Markeerstift nodig? Documenten kopiëren? **acco** maakt onderwijs en kennis toegankelijk en betaalbaar, dankzij de steun van meer dan 225.000 **acco**-aandeelhouders. **acco** is er ook voor jou, met vijf boek- en kantoorhandels, een uitgeverij, een drukkerij en een gebruiksvriendelijke webshop www.acco.be. Als student kan je bovendien online jouw persoonlijke literatuurlijst samenstellen. Handig!

ALS AANDEELHOUDER VAN **acco** GENIET JE TAL VAN VOORDELEN!

- * 25% korting op Acco-cursussen
- * 15% korting op Acco-studieboeken
- * Tot 10% korting op andere verplichte literatuur
- * Tot 15% korting op papierwaren en kantooormateriaal
- * 10% op Sofia (digital only)
- * Speciale aanbiedingen

- * Een **acco**-aandeel kost eenmalig € 31. De meeste studenten hebben dat na een jaar al terugverdiend!
- * Je aandeel is **persoonlijk**.
- * Je aandeel is levenslang geldig.

Word aandeelhouder via onze website www.acco.be/eerstezit of een **acco** Boekhandel

ACCO Leuven
boekhandel@acco.be
Maria Theresiastraat 2-4, Leuven

ACCO Heverlee
heverlee@acco.be
Celestijnenlaan 200P, Heverlee

ACCO Drukkerij
print@acco.be
Rijweg 173, Herent

Voor al je digitaal drukwerk, zoals thesissen en doctoraten, kan je terecht bij **acco** Drukkerij

Lekkende rioleringen zorgen voor toiletplanten in de Dijle

Aan de oevers van de Dijle zitten niet alleen groene kikkers verscholen. Je vindt er ook tomaten, pompoenen en kiwi's, allemaal ten gevolge van een lekkende riolering.

door [Benno Debals](#)

Tomaten, vijgenbomen of zelfs pompoenen die zomaar ontspringen langs de Dijle. Onder biologen worden deze exoten op zo'n plaatsen wel eens toiletplanten genoemd, een naam die ze te danken hebben aan hun voortplantingswijze. Wanneer wij als mensen tomaten eten, kan het zijn dat die zaden er via onze stoelgang weer uit komen. Slecht afgewaterde rioleringen kunnen ervoor zorgen dat deze in de Dijle terecht komen en bijgevolg kunnen nieuwe planten ontspringen.

Thomas Gyselinck, praktijkassistent biologie aan de KU Leuven en mede-organisator van het *BiTe - Biodiversity Team*, legt uit hoe die planten een tweede thuis vinden in de stedelijke omgeving van Leuven: 'De meeste soorten die je langs de Dijle vindt, kun je ook in je moestuin kweken - zo exotisch zijn die niet. Het stedelijk klimaat, dat typisch altijd enkele graden warmer is dan daarbuiten, kan die soorten helpen te bloeien. Op het slib kunnen ze groeien en via spleten in muren groeien ze verder. Zolang het om kruiden gaat, kan het geen structureel probleem vormen voor de huizen.'

'Het typisch warmere stedelijk klimaat kan helpen voor die soorten om te bloeien'

[Thomas Gyselinck, praktijkassistent Biologie](#)

De oevers van de Dijle zijn natuurlijk niet overwoekerd door een overdaad aan groenten en fruit. Meerdere factoren spelen hierbij een rol volgens Gyselinck: 'Veel soorten zijn niet winterhard, zoals onder meer tomaten en pompoenen. Die komen in bloei en dragen fruit voor slechts een enkele zomer, daarna vergaan die planten weer. Langs de andere kant heb je bijvoorbeeld de kiwi die zowel door een vrouwelijke als een mannelijke plant bestoven moet worden om vrucht te dragen.' Al deze factoren zorgen ervoor dat de fruitweelde aan de Leuvense vaarten niet uit zijn oevers treedt.

Het rioolprobleem

Via de riolering kunnen deze planten een nieuwe plaats vinden om tot bloei te komen. Dan rijst de vraag hoe het komt dat rioleringswater zomaar de Dijle kan bereiken. Zo zijn er overlopen in rioleringen waardoor bij hevige regenval overschotten de Dijle in worden geloodst. Minder onschuldig zijn dan weer afvoeren die rechtstreeks de Dijle in worden gekieperd, zonder aangesloten te zijn op de riolering. Volgens een relatief recent onderzoek van de VRT blijkt dat een achtste van de Vlaamse woningen niet zijn aangesloten op de riolering.

In Leuven is het volgens die cijfers minder ernstig: 97% van de Leuvense woningen zou aangesloten zijn op de riolering. Maar daarbij worden de veelal oude gebouwen van de KU Leuven niet in rekening gebracht. Veel van die gebouwen zijn

nog altijd niet aangesloten op een riolering. In het Groot Begijnhof is het probleem het duidelijkst op te merken. Als je er op een van de vele brugjes gaat staan, kun je letterlijk de rioleringen uit de muur zien komen. Heb je geluk, kun je er zelfs wc-papier zien hangen.

Dat probleem valt niet zomaar op te lossen. In de tussentijd kunnen de Leuvenaars wel genieten van een extra mooie biodiversiteit. In het Groot Begijnhof zijn er kiwiplanten en met een beetje geluk pompoenplanten te vinden, in het Sluispark staat een gigantische vijgenboom en naast de zandhopen daar niet ver vandaan staan een heleboel tomatenplanten en kun je zelfs goudbes vinden. Wees wel gewaarschuwd: Dijlewater bevat vaak zware metalen. De planten opeten doe je dus best niet - al kun je de schoonheid van Moeder Natuur ook bewonderen zonder ervan te hoeven proeven.☺

© Mo Bourgeois

'Natuurlijke groepsimmunitet kweken zal nog jaren duren'

Pierre Van Damme voert onderzoek naar de verspreiding van corona. Groepsimmunitet is geen oplossing voor de nabije toekomst, zelfs met strikte maatregelen.

door [Oriane Lecluyse](#)

Onder leiding van Pierre Van Damme, epidemioloog en hoogleraar vaccinologie, wordt aan de Universiteit Antwerpen (UA) onderzoek gevoerd naar het procentuele aantal mensen dat al antistoffen gemaakt heeft tegen het coronavirus. Laatste resultaat: 3% aan groepsimmunitet in België. Maar die 3% is een afname van de eerste week in april, voor de lockdown. 'Wat we deze week aan stalen hebben, is volledig onder invloed van de maatregelen. Het zou best kunnen dat we louter van 3 naar 5 procent gestegen zijn', verklaart Van Damme.

Meer dan 10% wordt moeilijk

'Als we de groepsimmunitet geleidelijk laten groeien met de huidige maatregelen, is het een kwestie van jaren wachten', stelt Van Damme. Op basis van het reproductiecijfer van het coronavirus schatten experts dat 50 à 70% groepsimmunitet nodig is om te zorgen voor een uitdoving van de epidemie. Maar dit percentage zou op natuurlijke wijze niet haalbaar zijn in de nabije toekomst.

Van Damme maakt de vergelijking met Zweden en Oostenrijk: 'In Zweden komen ze aan een groepsimmunitet van 10% aangezien ze minder strenge maatregelen hebben toegepast. In Oostenrijk daarentegen, waar twee weken voor ons al strikte maatregelen genomen zijn, zitten ze aan een immunitet van 1%. Alles blijft dus hangen onder de 10%, ongeacht of je strikte maatregelen invoert of niet. Ver weg dus van onze benodigde 60%.'

Toekomstige evolutie

Doorgaans evolueren virussen naar minder ziekmakende varianten. 'Vanuit het standpunt van het virus is het beter dat de gastheer overleeft. Als de gastheer sterft, dan sterft het virus ook omdat die het virus niet meer

© Benno Debals

kan verspreiden.' Omwille van de gelijkaardige symptomen wordt het coronavirus vaak vergeleken met de griep. Maar uit virologisch onderzoek blijkt dat COVID-19 een lagere mutatiefrequentie heeft dan de griep, goed nieuws dus.

Dit betekent volgens Van Damme dat we 'gedurende de komende drie à vier jaar deze variant van het coronavirus zullen zien circuleren. Nadien duikt er een nieuw virus op met eenzelfde risico op ziektelast. Terwijl we voor de griep jaarlijks onze vaccins moeten aanpassen, zou dat voor dit coronavirus om de drie jaar mogelijk voldoende zijn.'

Hoewel een lockdown van de oudere bevolking een optie is, is het volgens Van Damme een sociale mogelijkheid: '65-plussers geven aan dat ze willen buiten komen, omdat ze nog actief zijn en in goede gezondheid verkeren. Anders zou je die hele bevolkingslaag binnen moeten houden tot er een vaccin op de markt komt.'

Bovendien is een lockdown van ouderen geen ideale oplossing voor iedereen; ook onder de 65 jaar zijn er kwetsbare mensen. 'Het is een stukje altruïsme en solidariteit om niet één leeftijds-

groep op te geven om de rest van de maatschappij te doen draaien. Zeker als er ook andere kwetsbare mensen in die maatschappij rondlopen.'

Tweede golf: quasi zeker

'Ik zou zeggen dat het bijna een zekerheid is dat die tweede golf eraan komt.' Een epidemie wordt gedreven door de vatbaren en niet door de zieken. 'Aangezien de groepsimmunitet traag groeit en het vaccin pas volgend jaar klaar zou zijn, zitten we met een proportioneel heel vatbare populatie.' licht Van Damme toe. Vanaf de heropening van grenzen en het opnieuw invoeren van goederen, kan het virus mee geïmporteerd worden.

Zo moeten we volgens Van Damme voorzichtige maatregelen afbouwen om een zware tweede golf te vermijden. De epidemie moet behapbaar blijven voor de huisartsen, spoeddiensten en intensieve zorg. 'Ik denk dat we tot het eind van het jaar zullen moeten leren leven met de gewoonte van een minimale afstand van anderhalve meter. Dat is de beste manier om de tweede golf onder controle te houden of met veel geluk te vermijden.' Van 'blijf in je kot', naar 'blijf op afstand'.☺

KU Leuven ontwikkelt nieuw soort cement uit toxisch bouwafval

Aan KU Leuven wordt onderzoek gedaan naar het verwerken van toxische afvalstromen van metalen. Een mogelijke oplossing is een nieuw soort cement, waar het team over twee jaar een huis mee wil bouwen.

door [Benno Debals](#)

Duurzaamheid is meer dan een Dopperfles meenemen of de verwarming een graadje lager zetten. Een circulaire economie is daar ook deel van, een aspect waar de SREMat onderzoeksgroep sterk op inzet. Die groep is gespecialiseerd in het transformeren van afvalstromen - vooral van de metaalsector - in bouwmaterialen. Hun doel is om bedrijven te helpen inzetten op deze nieuwe, duurzame transformaties van productieafval.

160 miljoen ton afval

Michiel Giels, doctoraatsstudent binnen de SREMat groep, focust op de afvalstromen van aluminium, een van de meest geproduceerde metalen ter wereld. Hij legt uit welke problemen het ontginnen van aluminium met zich meebrengt: 'Door het aluminium uit bodems te halen, wordt een gevaarlijke restfractie gecreëerd, die wordt gedropt in grote stortplaatsen. Dit zijn gigantische vijvers met zogenaamde rode modder, een extreem toxische en vervuulende substantie.' Wereldwijd wordt er jaarlijks 160 miljoen ton rode modder geproduceerd en die volumes blijven toenemen.

Dit afval wordt aan de KU Leuven gemengd met additieven en verhit om een nieuw soort cement te creëren, een mogelijke vervanger voor het cement dat we kennen. Dit heeft positieve milieugevolgen, volgens Giels: 'We gebruiken slechts een beperkt volume natuurlijke materialen, waardoor er geen nieuwe mijnen geopend moeten worden.

Dit nieuwe type cement is daarenboven CO2-neutrale, omdat we dit materiaal op lagere temperaturen verhitten en we bijna geen kalksteen, dat veel CO2 vrijgeeft bij verbranding, in het proces gebruiken.' Via een reeks verwerkingsprocessen wordt gegarandeerd dat de blokken geen toxische eigenschappen meer hebben.

Naast het reduceren van de afvalbergen proberen anderen binnen het overkoepelende Europese project ook zeldzame aardmetalen, zoals scandium, te winnen uit dit puin. Die zeldzame aardes worden enkel in China gewonnen, dat soms zijn markt sluit wegens tekorten. Daarom is het voor Europa een noodzaak om die materialen te kunnen recycleren.

Van olievert tot huizenbouw

Op wereldwijde schaal staat men nog niet zo ver in het verwerken van aluminiumafval. Globaal genomen wordt slechts 2-5% van dat afval gebruikt. 'In onze groep hebben we aangetoond dat je eigenlijk veel meer kunt gebruiken om er sterk beton van te maken', verduidelijkt Giels. 'Dat afval is heel breed toepasbaar, en ons doel is om er over twee jaar een huis mee te bouwen.'

SREMat wil het laboproces integreren in het industriële proces, om de industrie te helpen innoveren

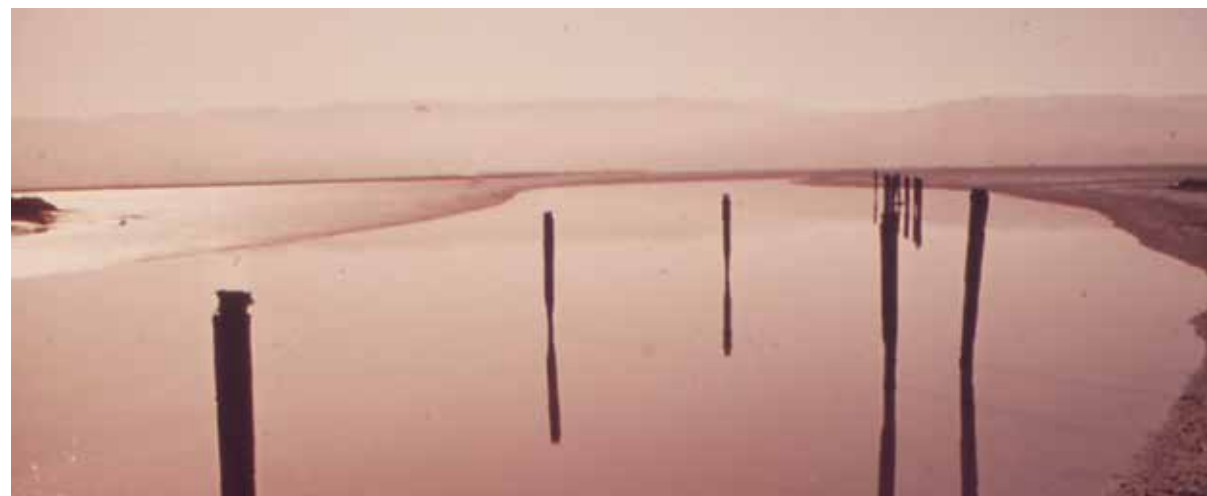
Om dat huis te kunnen bouwen, moet het productieproces wel nog verbeterd worden. Dat is het voornaamste huidige doel van de onderzoeksgroep. Typisch is fundamenteel onderzoek de enige stap die genomen wordt aan een universi-

teit, en worden industriële processen overgelaten aan de industrie. Maar SREMat wil meteen het laboproces integreren in het industriële proces, om de industrie te helpen innoveren. 'We nemen als het ware hun hand vast en zeggen: "Kijk, zo kan je het doen."' De groep werkt nauw samen met die industriële partners om zo een minder hoge drempel te creëren.

'Omdat we geen natuurlijke materialen gebruiken, moeten er geen nieuwe mijnen geopend worden'

[Michiel Giels](#), doctoraatsstudent SREMat

Het maken van beton is niet de enige verwerkingsmethode. Er kan ook verf worden gemaakt, want het rode materiaal kan dienst doen als superpigment. In keramiek wordt het afval gebruikt om betere temperatuurrestantie te kweken. Maar al deze toepassingen gebruiken slechts kleine percentages, grote volumes geraken dus voorlopig enkel als bouwmaterialen weg. Een laatste toepassing, die nog op jonge benen staat maar veelbelovend lijkt, is om die rode modder als straatfundament te gebruiken in plaats van zand. ☺

© Dit mag dan wel lijken op een of andere planeet, maar dit is een stortplaats van toxische rode modder, een neveneffect van aluminiumproductie

Kortverhaal

door [Joanna Wils](#)

De stad is nog stil.

De nacht sluimert als dikke mist boven de huizen, enkel blaadjes dwarrelen erdoorheen. Achter een venster knipt het licht aan.

Een vrouw gaat op de vensterbank zitten en drinkt haar thee. De lucht voelt fris en kalm. Onder haar is de stoep bezaaid met kleurrijke bladeren, fel in het schijnsel van de straatlantaarns. Ze bestrijken auto's, rioolroosters en vuilbakken. Niets is opgewassen tegen de roekeloosheid van de herfst, de achteloosheid die een vaste waarde zich kan permitteren. Even is de menselijke controle verbroken en heerst de natuur in de straten. Maar de mens is macht en onmacht is onwenselijk. Om de hoek komt een man met fluorescerende strepen. Met een bladblazer op de rug trotseert hij de straten, vastbesloten de orde te herstellen.

Het geraas vult de straat, zwelt op als een ballon. De bladeren wijken dansend uit. Ze draaien om elkaar heen en dwarrelen samen weer neer. Niet in staat onvoorspelbaarheid te omarmen, wordt die haastig ingetoomd. Uit angst voor anarchie wordt al het oncontroleerbare vermeden. Er is geen plaats voor hopen bladeren, schijnbaar een uiting van tomeloze emotie en wispelturigheid. Het toevallige (het mooie) van het leven wordt ontkennd zodat de mens weloverwogen zijn routine kan hervatten.

Een kale straat blijft achter. De hemel wordt lichter en de stad ontwaakt. Ze heeft van de chaos niets gemerkt. Werkmensen in kostuum vullen de straten, lopen behendig om plassen water heen. De vrouw sluit het venster en gooit het theebuiltje weg. Ze is dankbaar voor de vroege morgen, de man bliest met de bladeren al het schone weg. ☺

Coronawandelingen in Leuven

door Oriane Lecluyse

De Weegschaal: filterkoffie

Van 1 tot 6 oktober vindt de Leuven Coffee Week plaats. Wij speelden proefdier en wogen voor jullie verschillende soorten filterkoffie af.

door [Mathilde Dams](#)

Een eerste teleurstellende vaststelling voor de millennial: filterkoffie is niet in iedere koffiezaak op ieder moment aanwezig. In de late namiddag daalt de kans op filterkoffie dramatisch. We kozen voor deze uitvoering van het bakje troost om het ruwe product te kunnen beoordelen. Ons vierkoppige panel hield rekening met smaak, prijs, hoeveelheid en of je iets bij je koffie krijgt. *Filters with benefits*, zeg maar.

Madmum

De koffie uit het hipsterhol van Leuven is niet erg geliefd bij het testpanel, al heeft hij één voorstander. De koffie is eentonig, een *one trick pony*. Hij ruikt niet uitnodigend, maar is bitter zonder meerwaarde en heeft weinig punch. Je krijgt een kleine portie van het zwarte goud. We zagen niets om te proeven, op wat planten na dan. Er zijn wel geruchten dat er veganistische melk aanwezig is.

Mont

We zijn lovend over deze koffie. Hij is lichtjes zuur en heeft een interessante smaak. De koffie lijkt vanzelfsprekend en heeft een rijke afdrank. 'Voor filterkoffie is het een hoogvlieger', klinkt het bij een panellid. Ook al krijg je een krakeling, de koffie vraagt niet om een koekje. De mensen die je serveren zijn erg vriendelijk. De koffie is qua hoeveelheid vergelijkbaar met die van Madmum.

'Koffie van Agora is om het leed te verzachten, niet om te degusteren'

Illy

De automaten van Illy staan altijd dichtbij, je vindt ze in Agora, Alma, De Valk ... Maar zoals we hebben horen zeggen: 'Koffie van Agora is om het leed te verzachten, niet om te degusteren.' De koffie is niet zuur, geeft de gewenste boost en is de goedkoopste van de test. Maar pas op, waarschuw de ervaren drinkers, 'als je er twee na elkaar drinkt krijg je hoofdpijn'.

Noir

Voor liefhebbers van aciditeit. Je koffie kan je drinken vergezeld van nic-nac'jes. De bakers en

© Miel Vandepitte

deksels van de meeneemkoffie zijn van prima kwaliteit; na een ongelukkige val is de beker nog goed gevuld. We vinden de koffie nogal saai en waterig, maar zijn mooie kleur stellen we op prijs. De portie is gelijkaardig aan die van Onan. Wat we er zeker wel aanraden is de chocomelk. Bovendien kan je de havermelk en consorten er zonder extra kost krijgen. Deze zaak zou veel betere punten krijgen als het een cappuccinotest was, maar dat is het - jammer genoeg voor Noir - niet.

Onan

Voor een bovengemiddelde prijs krijg je gelukkig bovengemiddelde koffie. De filterkoffie smaakt vol en heeft veel body. De koffie wordt vergezeld van een espresso die we erg konden kon smaken. Daarnaast mag je een chocolaatje kiezen uit het ruime assortiment. Onan heeft een prima terras om van het herfstzonnnetje te genieten.

De koffie van Onan wordt ook ingeschonken in KUp, de koffiebar in de Universiteitshallen. Een eersteklas studeerplaats eens de inschrijvingsdrukte is overgewaaid en je bereid bent te betalen voor je studeerplek. Personen verbonden aan de universiteit genieten van een korting op hun drankje. En waarom zou je er niet meteen buitenwandelen met een babyromper voorzien van KUL-logo uit de aangrenzende universiteitsshop? ☺

Serveren geen filterkoffie: Bar Berlin, Coffee College.'

Prijzen: Madmum €2,70, Noir €2,70, Onan €2,90, Mont €2,70, Illy €1,30

Advies aan eerstejaars

Proffen, doctoraatsstudenten en tweedejaars, ze deden het je allemaal voor. We verzamelden hun wijze raad en beste adviezen om het eerste jaar succesvol af te ronden.

door [Mathilde Dams](#)

Je bent in Leuven om te studeren, maar er is meer te doen dan alleen studeren natuurlijk. Zoek een engagement dat je meer bijleert dan de lessen. Sluit je aan bij een kring of vrije vereniging, of zet je volledig in voor je scouts of Chiro. Vind een manier om vaardigheden voor de werkvloer nu al te ontwikkelen, zorg dat je in Leuven meer opsteekt dan theorie alleen.

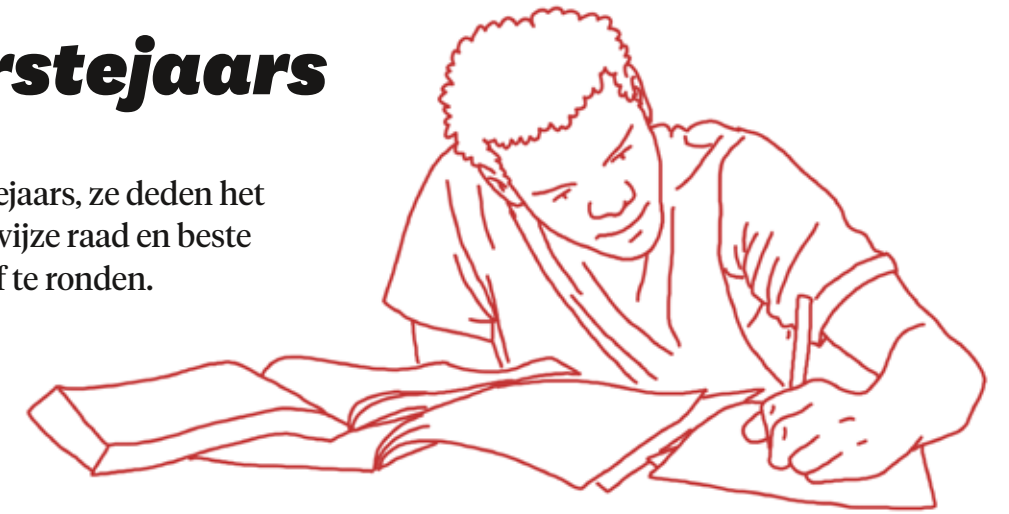
Lana, ex-voorzitter LOKO

Als nieuwe student komt er heel wat op je af en is het niet altijd gemakkelijk om je weg te vinden. Ons advies: kom je kot uit, ontmoet medestudenten, ga langs op een van de talrijke sociale activiteiten. Probeer ook zorg te dragen voor elkaar en een luisterend oor te zijn als je merkt dat een medestudent het moeilijk heeft.

Jan, doctoraatsstudent

Neem je studies serieus, maar niet té serieus. Iets waar ik vanaf het eerste jaar naar uitkeek, was de Erasmus-uitwisseling. Dat was een van de hoogtepunten van mijn studiecarrière, ik heb er heel goede vrienden aan overgehouden. Ik zou het iedereen aanraden. Sowieso vond ik het fijn om zoveel nieuwe mensen te leren kennen aan de universiteit.

Ines, oud-student

© Anne-Leen Declercq

Eerst en vooral: geniet van de eerste weken. Wanneer het tijd is voor proefexamens, neem die dan serieus. En na de proefexamens is het tijd om te beginnen met studeren.

Helene, tweedejaarsstudent

Maak voor jezelf vanaf het prille begin uit wat je doelen zijn en waar je plezier uithaalt. Ik had, en velen met mij, de neiging om veel te doen omdat het zo bij het studentenleven hoort. Maar je hoeft je helemaal niet te conformeren aan een studentennorm. Je studententijd blijft een gouden tijd, en je zoekt best wat jou duurzaam gelukkig maakt.

Het MindMates team

Gebruik voor de verwerking van de stof de middelen die worden aangeboden: monitoraten, peer assisted learning, oefeningen of voorbeelden van examens op Toledo ... Ik kan er met mijn hoofd niet bij hoeveel studenten dit niet gebruiken. En laat je zeker niet ontmoedigen door de slaagcijfers of statistieken over studievertraging. Die zijn niet om vrolijk van te worden, maar wie tijdig en actief met de stof bezig is, heeft veel betere prognoses.

Prof. Vananroye

Aan de universiteit begint iedereen van nul af aan. Goede punten in het middelbaar vertalen zich niet zomaar in dezelfde punten in het hoger onderwijs. Begin op tijd met studeren, want alles in één week in je hoofd proppen lukt zelden.

Jan, eeuwige student

Zet 100% in op studeren en participeren, maar zet 200% in op je amuseren. Het is voorbij voor je het weet! Lieselot, voorzitter studentenraad UCLL, regio Leuven

Het is geen schande om te falen en daar is ook ruimte voor aan de universiteit. Zie het als een opportuniteit om te verbeteren.

Lotte, voorzitter Stura

Zoek jezelf een lief dat goede notities neemt.

Boris, oud-student

'Neem je studies serieus, maar niet té serieus.'

[Ines, oud-student](#)

‘Slechts een kleine marge van de studenten zit mee in dat overlastverhaal’

De nieuwe studentenflik Gil Vanommeslaeghe werkte als data-analist, maar koos uiteindelijk voor een overstap naar het politiekorps.

door [Mathilde Dams](#) en [Mathieu Lonbois](#)

Je bent afgestudeerd in Accountancy en fiscaliteit, daarna haalde je nog een postgraduaat, terwijl koos je voor de politie. Politieagent worden, hoe doe je dat?

Gil Vanommeslaeghe: ‘Je schrijft je in voor de ingangsexamens en om de zoveel tijd leg je fysieke, cognitieve, psychologische en medische proeven af. Per proef vallen kandidaten af. Het totale selectieproces duurt ongeveer een jaar. Op het einde kom je voor een commissie met een psycholoog en politie-ambtenaren zelf. Toen ik geslaagd was, moest ik nog een jaar naar de politeschool om inspecteur te worden. Het was een heel druk jaar voor mij: tussen de proeven door eindigde ik mijn postgraduaat en was ik *fulltime* aan het werk.’

Is het dan nu rustiger?

‘Niet echt. (*lacht*) Als studentenflik heb je je werk wel, dat kan ik je vertellen. Het is wel enorm interessant. Het werk is niet afmattend maar geeft net voldoening.’

Waarom wilde je studentenflik worden?

‘Ik heb heel mooie herinneringen aan mijn studententijd. Ik ben ook nog maar 27, dus ik begrijp de vragen waar studenten mee zitten. Daarnaast wou ik heel graag mensen helpen, problemen oplossen en maatschappelijk iets betekenen. Als studentenflik bevind je je daarvoor in een unieke positie: je moet naar een evenwicht zoeken tussen studentikoze activiteiten en feestjes enerzijds en het recht op nachtrust van de Leuvense burgers anderzijds.’

Voor je studentenflik werd, werkte je bij de interventiedienst. Wat zijn de grootste verschillen tussen die twee diensten?

‘Interventie was een heel andere job dan werken als studentenflik. Daar word je opgeroepen voor een bepaalde probleemsituatie. Het leuke bij Interventie is het onverwachte: je weet nooit of je een kat uit een boom moet halen of iemand bij een ruzie een wapen trekt.’

‘Als studentenflik heb ik een beter zicht op mijn agenda. Veel vergaderingen en afspraken staan op voorhand vast en ik weet dat alles wat ik doe studentgerelateerd is. Maar wat ik het grote voordeel vind aan studentenflik zijn, is dat ik veel meer in dialoog kan gaan met mensen. Ik kan nu meer het positieve verhaal bekijken. Er zijn zoveel leuke en gepassioneerde studenten in Leuven met toffe initiatieven. Ik vind dat geweldig.’

Wat lijkt je de grootste uitdaging aan je nieuwe job?

‘De grootte van de doelgroep, het feit dat het zoveel studenten zijn. Zeker de eerste weken van het academiejaar kan het heel druk zijn. Daarvoor werd ik gewaarschuwd en ik heb mij voorbereid, we zullen zien wat het geeft. Maar ik ga naar mijn volle vermogen iedereen zoveel mogelijk helpen of doorverwijzen.’

Wat doet een studentenflik naast feesters intomen en kotfeestjes vroegtijdig afbreken?

‘Een studentenflik moet kennis hebben van alle initiatieven en problematieken rond studenten en samenleven in Leuven. Wat je opsomt hoort er natuurlijk bij, maar is maar een fractie van mijn werk. Ik heb weleens de nachtshift, maar dat is zo ongeveer één avond per week. Ik hoop dan altijd dat ik studenten aantref die zich amuseren met respect voor de buurtbewoners.’

‘Je hebt geen grote hoeveelheden alcohol nodig om je te amuseren’

‘Als studentenflik ben ik ook een vast aanspreekpunt. Ik krijg veel vragen binnen van studenten of buurtbewoners, soms ga ik ter plaatse om in overleg te gaan met de betrokken partijen. Ik moet ook veel vergaderen. In elk geval is studentenflik zijn een veelzijdige job.’

Tijdens de zomermaanden kwam er in de Leuvense media veel overlast aan bod. We waren bijna opgelucht dat het niet alleen studenten waren die voor overlast zorgen.

‘Klopt, als je kijkt naar de volledige groep studenten is er een heel groot deel dat niet - of sporadisch en niet met opzet - voor overlast zorgt. Het is slechts een kleine marge van de studenten die mee in dat overlastverhaal zit. Zij worden ‘s nachts gezien en hun verhaal wordt opgepikt door de media.’

Wat wil je met deze job bereiken?

‘Wat ik uiteindelijk hoop mee te geven is dat het oké is om verantwoord om te gaan met alcohol. Je hebt geen grote hoeveelheden alcohol nodig om je te amuseren. Die twee kunnen goed van elkaar losgekoppeld worden.’

Daarvoor ben je dan ook de ideale ambassadeur als geheelonthouder?

‘Ja, ik heb me altijd ten volle geamuseerd zonder alcohol. Ik zeg niet dat niemand nog alcohol mag drinken, maar grote hoeveelheden alcohol dragen niet bij tot het doel van zich te amuseren.’

Hoe bereik je zo veel mogelijk studenten?

‘We geven presentaties bij residenten, we leiden stewards mee op, we nemen deel aan het fakbaroverleg. Ook op de midweek van LOKO zijn we langsgegaan, opdat de presides van de studentenkringen ons kunnen ontmoeten. Hoe meer studenten ons kennen, hoe makkelijker ze naar ons komen met problemen. Dat is uiteindelijk ons doel: zo veel mogelijk studenten helpen.’

Hoe kunnen de studenten jou bereiken?

‘Studenten mogen - liefst op afspraak - langskomen op mijn bureau op Grote Markt 8. Ze kunnen mij ook bereiken op het nummer van mijn dienstgsm (0498 74 74 01, red.). Het liefst heb ik dat ze een mail sturen op ons e-mailadres: pz.leuven.student@police.belgium.eu.

Ze kunnen zelfs op de Facebookpagina een berichtje sturen. Daarnaast hou ik een spreekuur op LOKO en in de Moete. Mijn collega Stephanie is om de twee weken in Pangaea te vinden.’

Internationale studenten lijken ons een extra moeilijke doelgroep. Hoe betrek je ook hen?

‘50.000 Leuvense studenten is enorm veel. Daarom deel ik die verantwoordelijkheid met mijn Stephanie. Zij is verantwoordelijk voor de *internationals*. Gisteren stonden we samen op de infobeurs van de *Orientation Days* voor internationale studenten. Ze zijn eigenlijk een heel geïnteresseerd publiek.’

‘Zij doet ook de woonstcontroles voor veel buitenlandse studenten in het Groot Begijnhof, bijvoorbeeld. Op de *International Party* gaan we

ook langs om te kijken hoe de sfeer is. Zo leren ze ons gradueel kennen.’

Je bent al de zoveelste studentenflik in jaren. Ben je van plan een tijdje te blijven? En is er een reden voor de vele vertrekken?

‘Ja, het is de bedoeling om te blijven, momenteel vind ik het heel plezierig. Die wissels waren altijd het gevolg van bepaalde omstandigheden. Ik heb nog nooit van iemand gehoord dat het vertrek er kwam omdat ze het niet leuk of interessant vonden.’

Dan iets luchtiger, wat is je favoriete politieserie?

‘Wanneer ik thuiskom wil ik graag even niet met politiezaken bezig zijn. Maar *Brooklyn Nine-Nine* vind ik wel ontzettend grappig.’

Heb je nog een laatste tip voor de feestende student?

‘Hou het verantwoord. Je mag je amuseren en activiteiten organiseren - het zou spijtig zijn als je je niet amuseert - maar denk aan de buurtbewoners en aan de andere studenten.’

© Jan Costers

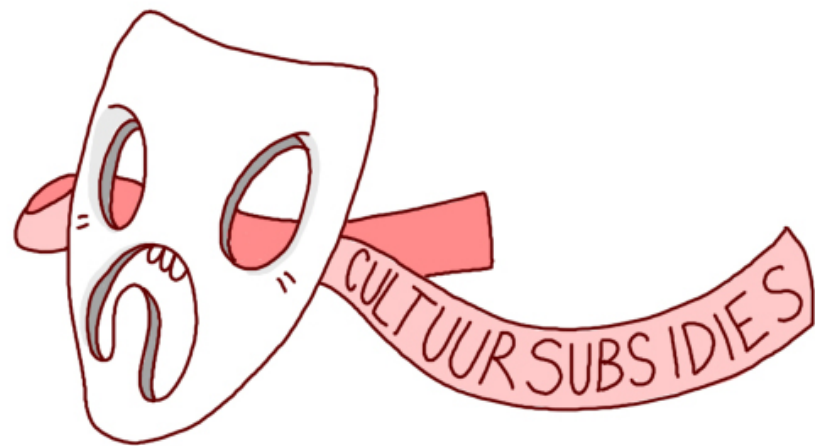

‘Er zijn zoveel leuke en gepassioneerde studenten in Leuven met toffe initiatieven’

Corona zaait onzekerheid in de cultuursector

De coronamaatregelen zorgen voor financiële onzekerheid in de Leuvense cultuursector. Uitstel is vaak geen optie en veel artiesten glippen door de mazen van het net der overheidsvergoedingen.

© Anne-Leen Declercq

door Margot Delaet en Joanna Wils

Het Leuvense culturele leven ligt volledig stil. Cultuurhuis STUK heeft al zijn evenementen tot 4 april bijvoorbeeld geannuleerd. De onzekerheid over de duur van de huidige maatregelen speelt hun parten: het is niet duidelijk of bepaalde evenementen nog voor de zomer kunnen doorgaan.

Officieel zijn alle evenementen tot 5 april uitgesteld of afgelast, maar: 'We gaan ervan uit dat die maatregelen langer zullen duren', zegt Mike Naert, artistieke en algemene directeur van het Depot. Momenteel zijn acht van de elf vaste medewerkers tijdelijk werkloos. De ticketafdeling is buiten werking gesteld en vragen rond terugbetalingen worden momenteel niet beantwoord.

'De tickets blijven gelden. Momenteel proberen we zoveel mogelijk evenementen te verplaatsen. Uiteraard zullen we tickets terugbetalen als evenementen niet doorgaan, maar we wachten met zulke beslissingen tot de rust is teruggekeerd.'

Ook 30CC verkiest uitstel boven afgelasting, maar in de praktijk is dat niet altijd haalbaar. 'Veel voorstellingen maken deel uit van tours of worden gebracht door buitenlandse artiesten. Bovendien moeten er ook zalen beschikbaar zijn.

We leven momenteel op hoop', aldus Penders, de persverantwoordelijke van 30CC. Het is de derde geïnterviewde die de uitdrukking 'koffiedik kijken' in de mond neemt.

Het nieuwstedelijk, het Leuvense stadstheater, repeteert voorlopig voort, weliswaar via videochat. 'We wachten op beslissingen van de

'Elke dag wordt er iets nieuws geannuleerd'

Zoë Demoustier, verantwoordelijke In De Maak

Veiligheidsraad', zegt Tim Toubac, verantwoordelijke voor de publiekswerking. 'We hebben een tournee gepland in mei, maar zelfs voor voorstellingen in juni is er geen zekerheid.'

Zoë Demoustier, performer en verantwoordelijke van het platform In de maak dat jonge makers meer zichtbaarheid wil geven, vertelt dat die onzekerheid emotioneel zwaar is: 'Elke dag wordt er iets nieuws geannuleerd.'

Artiesten in nauwe schoentjes

De financiële impact voor de artiesten blijkt niet te onderschatten. Volgens Naert zal de schade onmogelijk in te halen zijn: in het beste geval worden voorstellingen uitgesteld, maar dan vallen ze vaak weer samen met andere evenementen. 'Mensen gaan geen tien keer per week naar een concert.' Bovendien zorgen verschuivingen ervoor dat de eigen projecten van artiesten samenvallen, waardoor ze sowieso de helft van hun inkomen verliezen.

Toubac uitte zijn bezorgdheid over freelancers en Naert haalt specifiek de freelance technici aan: 'Dat is een enorm grote groep die volledig zonder werk komt te zitten.' Met technici wordt vaak kort op de bal gespeeld, waardoor de meesten nog geen contracten zijn aangegaan voor opdrachten in de komende maanden.

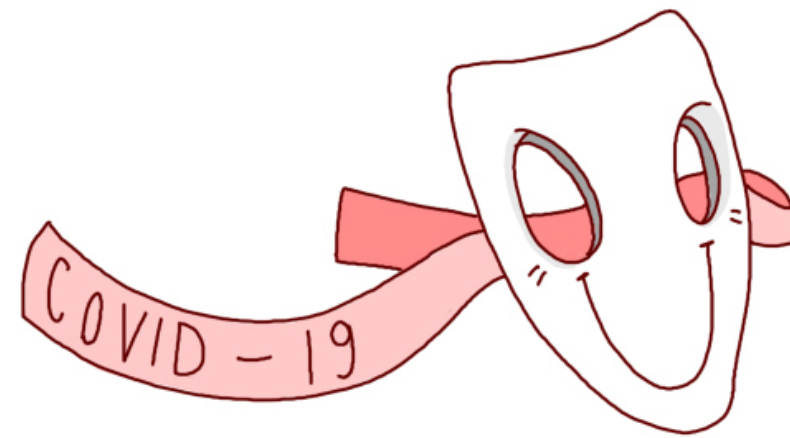
Hoewel de overheid al verschillende economische maatregelen heeft aangekondigd, vallen veel mensen in de cultuursector uit de boot. Freelancers die werken met korte arbeidscontracten kunnen niet terugvallen op tijdelijke werkloosheid of een andere compensatie. In het beste geval vallen ze terug op een gewone werkloosheidsuitkering, maar wie nog niet genoeg heeft gewerkt in het verleden, heeft ook hier geen recht op.

Zelfstandige freelancers kunnen aanspraak maken op het overbruggingsrecht als ze hun activiteit voor minstens zeven opeenvolgende dagen moeten onderbreken in maart of april. Deze maatregel is reeds versoepeld in de Kamer, maar zelfstandigen die doorwerken maar minder inkomsten genereren, komen nog steeds niet in aanmerking.

Onzekerheid

De overheid focust zich voornamelijk op sectoren die hun activiteit noodgedwongen moeten stopzetten. Op die prioriteitstelling wordt vanuit sommige culturele hoeken begripvol gereageerd, maar toch is er vraag naar meer ondersteunende maatregelen: cultuurhuizen moesten vroeger sluiten dan cafés en sindsdien lopen artiesten on-

© Anne-Leen Declercq

'We willen een globaal beeld krijgen van alle sectoren alvorens steun uit te delen'

Denise Vandevort, Leuvense schepen van Cultuur (SP.A)

rechtstreeks enorme schade op.

State of the Arts, een organisatie die ijvert voor een betere omkadering van artiesten, creëerde een meldpunt om te polsen naar de financiële impact van de coronamaatregelen. Meer dan zeventienhonderd artiesten vulden de oproep al in. 'We willen voornamelijk de complexiteit van alle situaties aan de kaak stellen', vertelt Laura Smolders. Corona laat zich namelijk niet enkel voelen via geannuleerde voorstellingen, maar sijpelt het hele culturele proces binnen: van repetities tot vergaderingen over internationale samenwerkingen.

De oproep van Vlaams minister-president en minister van Cultuur Jan Jambon (N-VA) om ticketprijzen niet terug te vragen, dekt volgens Smolders maar het topje van de ijsberg: veel tickets zijn nog niet verkocht en ook andere inkomsten zullen wegvallen, terwijl al veel kosten zijn gemaakt. Bovendien is het niet zeker dat dat geld tot bij de kunstenaars geraakt.

De organisatie wil dat de culturele sector opgenomen wordt in de globale economische noodmaatregelen, en dat er een duidelijk beleid komt. 'Momenteel is er nog heel veel onduidelijkheid over eventuele voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op toekomstige vergoedingen.'

Wachten op een beleid

Die onzekerheid speelt niet enkel in de culturele sector zelf, maar ook op het stedelijk beleidsniveau. Leuvense schepen van Cultuur Denise Vandevort (SP.A) bevestigt dat er een goed contact is met de cultuurhuizen, maar dat er voorlopig nog niets kan ondernomen worden. 'We willen

een globaal beeld krijgen van de situatie in alle sectoren alvorens steun uit te delen.'

Momenteel is de situatie nog te onvoorspelbaar. De stad wacht op de maatregelen van de federale en Vlaamse overheid, en zal dan inspelen op wat Leuven nodig heeft. 'Onze beslissingen zullen dan in de lijn liggen van Vlaamse maatregelen. In elk geval zijn we bereid om steun te bieden aan wie daar nood aan heeft.'

Een duidelijke aanpak voor de culturele sector en freelancers is er voorlopig niet. Woensdag bevestigde Jambon in de Kamer dat de hinderpremie voorbehouden blijft aan mensen die gedwongen worden te sluiten door de regels van de Nationale Veiligheidsraad. Hij zei wel oog te hebben voor andere getroffen mensen, en vermeldde specifiek de freelancers en de culturele sector. 'Ik zal me inspannen zodat er ook voor die mensen een regeling komt.'

Initiatief vanuit de eigen sector

In de tussentijd zitten veel artiesten en technici dus zonder inkomen. Veel cultuurhuizen nemen zelf het initiatief en proberen hun kunst online te brengen. Zo kan je via 'Cinema ZED vanuit je zetel' online films huren. De Leuvense organisatie In de Maak organiseert een online archief met ingezonden voorstellingen of repetities van jonge theatermakers. 'Op deze manier proberen we jonge makers zichtbaarheid te geven, want de huidige maatregelen raken hen extra hard', aldus Zoë Demoustier, een van de verantwoordelijken voor het platform.

Demoustier begrijpt dat de prioriteit vandaag elders ligt. Wel hoopt ze dat de overheid na deze hele situatie beseft hoeveel belang mensen hechten aan cultuur. 'Op dit moment voel je hoe belangrijk films, boeken en muziek zijn voor het welzijn van mensen.' Ze ijvert voor een duidelijke, vaste uitkering waarop kunstenaars kunnen terugvallen en hoopt dat er binnenkort weer meer subsidies naar cultuur zullen gaan.

De vraag naar wat cultuurleefhebbers op dit moment kunnen bijdragen, beantwoordde ze met het delen van kunst en het geven van feedback. 'Laten we nu allemaal de tijd nemen voor dingen waar we anders geen tijd voor hebben.'

CulTip in een modejasje

door Emiel Roothoof

Dolce&Gabbana Alta Moda, Valle van de Tempels, juli 2019

Deze modeshow is ook voor niet-Vogue-lezers een ware openbaring. Getooid in Griekse habijten flaneren de modellen door een antieke tempel, als godinnen neerdalend van de Olympos. Na hun verplichte ommetje langs de potentiële kopers en modebloggers, plaatsen ze zich elk op een voetstuk tussen de zuilen. Met dit esthetisch Gesamtkunstwerk toont Dolce&Gabbana dat kunst ook draagbaar is.

Phantom Thread (2017) van Paul Thomas Anderson

Het nauwgezet geordende leven van modemaker Reynolds Woodcock (Daniel Day-Lewis) krijgt een emotionele wending wanneer Alma – niet te verwarren met de restaurantketen – voor hem komt werken. De Britse modewereld van de jaren '50 krijgt met deze film een donkere allure, die de kijker verschrikt en gefascineerd achterlaat. Deze film is er eentje voor liefhebbers van subtiele drama's, slimme motieven en verbijsterende eigenheid. Want met *Phantom Thread* naait Anderson echt zijn eigen naad.

Plato's Atlantis (2009) van Alexander McQueen

Plato's Atlantis was misschien wel de meest invloedrijke modeshow aller tijden. In 2009 was stilaan duidelijk geworden dat het digitale tijdperk overal zijn intrede deed, ook in mode. Met deze show wilde McQueen beide werelden bij elkaar brengen. De modellen zien er ontstellend futuristisch uit: getooid in kledjes met exotische dierenmotieven lopen ze als cyborgs op hun torenhoge naaldhakken. Met bizarre, strakke haarconstructies en onnatuurlijke make-up verbreedt McQueen de opzet van een modeshow. Deze laatste collectie van McQueen was er geen om de kassa te doen rinkelen, maar om in een museum te belanden.

Straatkunst in de verf

Wie zijn ogen openhoudt tijdens een stadswandeling, heeft het allicht al gemerkt: Leuven staat bol van *streetart*. Van onleesbare, vervaagde tags tot indrukwekkende stukken die complete gevels innemen.

door [Mathieu Lonbois](#) en [Jeroen Depuydt](#)

Vandaag is Straatletters waarschijnlijk de meest gekende naam in het Leuvense straatbeeld. Lang hoeft je niet te zoeken voor je zijn fleurige, vrolijke boodschappen op een van de vele werfplaten in de stad terugvindt. Die tags zijn bedoeld voor de negentig procent van de mensen die zelf niet bezig zijn met *streetart*, zo zegt Jonas zelf. Het is zijn bedoeling om ook hen te kunnen bereiken met een anders vrij exclusieve, redelijk onbegrepen kunstvorm en zo 'iets los te maken'. En dat lijkt te werken: het Instagramaccount van Straatletters heeft al meer dan zesduizend volgers en dat aantal blijft stijgen.

© Ina Mathijs

Populair zijn op Instagram is uiteraard niet noodzakelijk om mooie straatkunst te maken. Bissler, een van Leuven's grootste graffiti-artiesten, heeft 'slechts' vierduizend volgers, maar wordt wel gevraagd om de gevels van galerijen in New York te beschilderen. Ook in zijn thuisstad zijn veel van zijn werken te vinden; ga maar eens een kijkje nemen in de Mussenstraat of op de Tervuursevest.

'Stelplaats is voor Leuven een grote - en broodnodige - stap in de juiste richting'

[Yves Daniëls](#), eigenaar Trashlife

Niet enkel muurschilderingen vallen onder de noemer *streetart*. Zo is er bijvoorbeeld Waldorf Claw, die werkt met *paste ups*: tekeningen op dun papier die met behangerslijm op een muur geplakt worden. Zelf ziet hij zijn werk als kleine ingrepen in het straatbeeld, die op het eerste gezicht niet opvallen maar die, wanneer je ze ontdekt, een glimlach op je gezicht toveren. En dat is exact wat zijn kabouters doen: half verborgen in kleine hoekjes wachten ze op hun kans om het grijs van de stad te doorbreken.

Ook DinDin, een andere Leuvense artieste, gebruikt niet enkel de traditionele spuitbus. Zij werkt vooral met handgetekende stencils, een techniek om afdrukken te maken, die ze baseert op zelfgemaakte foto's. Vergelijkbaar zijn de werken van Vasi, die ook stencils gebruikt om zijn kunst door de straten te verspreiden. Twee

van zijn voornaamste werken vind je terug in de Ravenstraat. Verder zijn ook zeker de kleurrijke dieren van Dzia, de cartoonpersonages van Bue The Warrior en de indrukwekkende muurschilderingen van Tom Cech de moeite.

Laissez faire, laissez peindre?

Mooie werken bij de vleet dus, maar hoe staat het stadsbestuur zelf tegenover *streetart*? 'We proberen als stad tegemoet te komen aan de vraag naar experimenteerruimte. We erkennen de meerwaarde van *streetart* als kunstvorm en willen jongeren ondersteunen op creatief en artistiek vlak', aldus schepen van jeugd Dirk Vansina. 'De stad is zeker voorstander om graffiti meer in het straatbeeld te brengen, maar dit moet op een gestructureerde, gemonitorde manier gebeuren op basis van gezonde verhoudingen tussen de artiest en de overheid.'

Concreet uit zich dat in enkele buurtinitiatieven. De kom-op-voor-je-wijk-projecten geven buurtbewoners de kans om zelf een dossier in te dienen voor een graffiti-project zodat ze van de

stad financiële, logistieke en inhoudelijke ondersteuning kunnen krijgen. Twee keer per jaar organiseert de jeugddienst een grootschalig project voor Leuvense artiesten waarbij die samen met de buurt een grote muur kunnen beschilderen: de Tivolibrug en de muur in het Bruulpark zijn enkele voorbeelden. Het initiatief moet daarbij wel vooral van Leuvenaars en artiesten zelf komen; de stad speelt een eerder passieve rol als monitor.

'Ik wil graffiti blijven spuiten in een vorm die iets losmaakt bij mensen'

Streetart

Het controlerende karakter van die monitorfunctie is niet onbelangrijk. Ten eerste werpt het

debat rond artistieke vrijheid zich op: werkt een project met een vastgelegd thema niet beperkend? Ten tweede is er de vraag of een 'rebels' genre als *streetart* überhaupt wel tot zijn volste recht kan komen in een gecontroleerde omgeving. Volgens Jonas van Straatletters bereikt de stad met die gemonitorde projecten niet altijd het juiste publiek. Veel artiesten willen niet de moeite doen om een portfolio samen te stellen en de hele kandidaatstellingsprocedure te doorlopen, om dan toch binnen de lijntjes van het vooropgestelde thema te moeten kleuren. In een ideale wereld zijn muren simpelweg een canvas voor de expressiviteit en verbeelding van artiesten.

Vansina benadrukt wel dat, ondanks het feit dat er steeds meer *streetart* verschijnt in het straatbeeld, graffiti spuiten zonder toestemming van de politie of de stad nog steeds illegaal is. Je loopt dan ook het risico op een GAS-boete als je op heterdaad betrapt wordt. Toch zijn de illegale tags van artiesten als Straatletters alomtegenwoordig in Leuven en knijpt de stad een oogje toe 'omdat de werken op zich neutraal zijn en het straatbeeld

© Ina Mathijs

opfleuren', aldus Vansina. Het lijkt dus alsof er een gedoogbeleid heerst voor populaire artiesten als Waldorf Claw en Straatletters, maar dat er strenger wordt opgetreden tegen gewaagdere kunst. De Brusselse penismuur zou hier waarschijnlijk geen lang leven beschoren zijn.

Legale muren

Het belangrijkste initiatief van de voorbije jaren is ongetwijfeld Stelplaats. Een legale muur moest soelaas bieden voor de angst om aangehouden te worden door de politie. Die muur biedt expressiemogelijkheden en is per definitie vergankelijk: waar een muurschildering van twee meter de ene dag nog kan schitteren, is die de volgende dag mogelijk alweer overschilderd.

'We proberen als stad tegemoet te komen aan de vraag naar meer experimenteerruimte'

Dirk Vansina, Schepen van Jeugd

Yves, eigenaar van ThrashLife, een streetwear- en graffitiwinkel en creatieve hotspot, is een spilfiguur in de Leuvense streetart scene. Hij beaamt dat de komst van Stelplaats een grote - en broodnodige - stap voorwaarts is voor Leuven: 'Ik merk dat voor heel wat jongeren de drempel verlaagd is om te durven experimenteren en hun creativiteit de vrije loop te laten, zonder dat ze daarbij bang hoeven te zijn voor een aanvaring met de politie.' Street artists Straatletters en Waldorf Claw gaan volmondig akkoord, maar benadrukken wel dat er nood is aan méér legale muren in het centrum van Leuven. Als voorbeeld haalt Straatletters het

© Ina Mathijs

graffitisteegje aan in Gent, waar *streetart* legaal een plaats krijgt in de binnenstad zelf.

Meer legale muren dus. Vansina erkent het probleem, maar haalt de moeilijkheid ervan aan. Volgens hem gaan veel artiesten de experimenteerruimte van een legale muur vaak te buiten. Niet enkel de muur zelf wordt beschilderd, maar ook de grond, de vuilnisbakken in de buurt en zelfs de dakpannen van het aangrenzende dak lopen het risico een lijke verf te krijgen. In Leuven ligt dat moeilijk door het sterk historische karakter van de stad. Volgens Waldorf Claw schuilt er veel potentieel in de talrijke leegstaande gebouwen in Leuven. Die zouden als ideale locaties voor *streetart* evenementen of - al dan niet tijdelijke - tentoonstellingsruimtes kunnen fungeren.

Kunst versus sport

Dirk Vansina is ervan overtuigd dat legale muren illegale graffiti uit het straatbeeld kunnen helpen werken. Daar is Straatletters echter niet zo zeker van. Hij legt uit dat er twee kampen zijn

binnen de graffitiwereld: mensen die muurschilderingen maken voor de kunst en anderen die graffiti spuiten 'voor de sport'. In dat laatste geval is het vooral de bedoeling om je naam zo groot mogelijk op zo veel mogelijk illegale spots te zetten en om de kick die daarbij komt kijken te ervaren. 'Dat soort graffitiartiesten kan je onmogelijk bereiken met meer legale muren', zegt Jonas. Alle illegale graffiti uit het straatbeeld verwijderen is dus vrijwel onmogelijk, maar de vraag is of dat wel nodig is. Illegale graffiti is vaak meer dan wat onleesbaar gekribbel op muren en heeft het vermogen verloederde hoeken op te fleuren.

Wat *streetart* blijvend interessant maakt is het onverwachte, de verscheidenheid aan stijlen, de vergankelijkheid van de kunst. Gelukkig begrijpt Leuven dat de laatste jaren beter en beter. Hoewel er nog werk is in vergelijking met steden als Gent en Oostende, bevestigen *street artists* dat de stad de goede kant opgaat. Kijk maar wat vaker om je heen en leer Leuven op een andere manier kennen. Het is de moeite.☺

© Indra Hauben

SPLINTER

Lang leve de osteopaat!

Het smartphonegebruik neemt kwalijke proporties aan. Slimme gsm's zouden op lange termijn wel eens het sociale leefklimaat in het gedrang kunnen brengen.

door *Arne Van Laetem*

Het zijn Leuvense taferelen die me telkens droef te moede stemmen: passanten, cafégangers, studenten in de aula of zelfs fietsers die gekluisterd naar een 5x7-schermpje zitten te staren alsof het een lieve lust is. Terwijl allerhande applicaties hun aandacht opsorpen, vervaagt de wereld rondom hen. Ze stoppen hun smartphone in hun zak, om hem na vijf minuten getriggerd door verveling, gezoem of gepling opnieuw vast te grijpen. Het is een iteratief en minstens even nutteloos proces.

De ergens rond 2007 op de markt gebrachte smartphones zijn vandaag wereldwijd gemeengoed, hebben zich als term in Van Dales genesteld, en fungeren hoe langer hoe meer als verlengstukken van mensenhanden. Waarom? Om de eenvoudige reden dat ze ons leven een stuk eenvoudiger maken. In geen tijd zoek je de weg naar een voorheen onbekende plaats of plaats je een bestelling bij pak 'm beet een Oost-Timorese juwelier. Ook ik moet als cynische Nokia-gebruiker - zij het krampachtig - het nut van smartphones beamen. Maar dat neemt niet weg dat je evengoed de weg kan vragen of de juwelierszaak om de hoek kan bezoeken.

'Neem dan niet deel aan het mobiele circus', is een gegrond tegenargument, ware het niet dat ik me steeds meer genoodzaakt voel om er wél aan deel te nemen. De smartphone is tot in diepe sociale vezels binnengedrongen: winkeliers die naast cash geld enkel betaling via applicaties aanvaarden, conversaties die gedomineerd worden door ervaringen op Tinder, gesprekspartners op wier interesse je slechts kan rekenen als hun smartphone opgeborgen zit, proffen die hun stof interactief toetsen aan de hand van mobiele toepassingen. Het lijkt wel alsof de maatschappij je verplicht over een smartphone te beschikken om mee te kunnen draaien in de carrousel. De smartphone-lozen delven het onderspit. En daar heb ik de pest in.

Het is nochtans een logische wisselwerking: de mens creëert technologie, technologie beïnvloedt de mens. Mijn vrees is alleen dat de balans wel eens naar het tweede zou kunnen doorslaan. In dat geval is het maar zeer de vraag of we ons nog uit die technologische houdgreep kunnen losrukken. Willen we optimaal de vruchten plukken van de mogelijkheden die smartphones te bieden hebben,

dan mogen we het humane aspect, weg van de smartphone, niet uit het oog verliezen. Mij goed dat je je vakantiefoto's met één vingertoets op sociale media kan delen, maar verlies niet uit het oog dat zulke gepolijste content ook nefast kan zijn voor het geluksgevoel van anderen. Mediapsychologen zullen het met mij eens zijn.

Die discussie over sociale media is, hoewel relevant voor smartphones, een zijsporing die ik hier niet verder wil aanraken. Wel is het mijn betrachting om u, de lezer, even te doen stilstaan bij uw

Het lijkt wel alsof de maatschappij je verplicht over een smartphone te beschikken om mee te kunnen draaien in de carrousel.

(overmatige) smartphonegebruik. Als de ober op restaurant het eten voorschotelt, wens je disgenoten dan 'smakelijk eten' toe in plaats van meteen een foto te willen nemen van je lekker ogende bord. Zie je 's nachts een dronken student onbeholpen door de Muntstraat zwabberen, film hem dan niet, maar help hem op weg. Ga je op café met vrienden, laat die smartphone dan eens op kot. Het zal u én anderen deugd doen.

Mocht mijn moraalridderige queeste naar meer mens, minder smartphone toch op niets uitdraaien, dan heb ik nog een goede raad in huis voor de generatie van morgen: volg de opleiding tot kinesist of osteopaat. Binnen twintig jaar zullen er meer dan genoeg zere nekken en duimen te behandelen zijn, inclusief de uwe.☺

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

'Enkel in Alma zie ik diversiteit bij KU Leuven-personeel'

NAVRAAG

© Joanna Wils

Als medeoprichtster van UNDIVIDED maakt Nozizwe Dube zich sterk voor een gedekoloniseerde universiteit. 'De KU Leuven heeft nog veel werk.'

door Mathieu Lonbois

Dube vluchtte in 2010 als veertienjarige weg van het repressieve Zimbabwaanse Mugabe-regime naar België. Intussen was ze drie jaar voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad en werd ze door de Schwarzkopfstichting uitgeroepen tot Europeaan van het Jaar in 2017. De rechtenstudente richtte de Afrikaanse studentenkring Karibu mee op en stort zich nu op UNDIVIDED, het diversiteitsplatform van de KU Leuven.

UNDIVIDED reageerde onlangs heftig op de 'Politiek Incorrecte Avond' van studentenkring Eeos (Taal- en Regiostudies, red.). Op dat feestje wilde de kring haar eigen politieke correctheid relativeren door extreme uitspraken te tolereren.

Nozizwe Dube: 'Uitspraken als "Congo was geen genocide, want het zijn geen mensen" kun je niet zomaar laten passeren. Zelfs niet als het ironisch bedoeld is. Ten eerste was het evenement daarvoor te weinig gekaderd. Ten tweede – en belangrijker – reproduceer je daarmee een bepaalde gevaarlijke retoriek. (zucht) Ik snap niet waarom mensen blijven denken dat je een punt kunt maken door zulke uitspraken over te nemen - zelfs als het spottend is. Je normaliseert daarmee dat discours.'

'In discussie gaan is niet het 'censureren' van een mening'

Krijg je dan niet snel verwijten als 'wat met het recht op vrije meningsuiting' en 'alles moet te politiek correct zijn' naar je hoofd geslingerd?

'Kijk, het is niet zo dat je van ons bepaalde dingen niet meer mag zeggen. Iedereen is vrij om te doen wat hij wil. Maar als je zulke uitspraken doet, zal je er ook de consequenties van moeten dragen én bestand moeten zijn tegen het wederwoord.'

'Uitspraken als die over Congo functioneren

binnen een maatschappelijke context en hebben een bepaalde geschiedenis. Je moet goed beseffen dat er miljoenen mensen gestorven zijn door zo'n retoriek. Als ik die argumentatie tegen jou gebruik, verbied ik je daar niet mee om zulke uitspraken te doen; ik ben je wél een spiegel aan het voorhouden. Die maatschappelijke tegenstem wordt de afgelopen jaren luider en luider, terwijl die daarvoor eerder op de achtergrond bleef. Misschien vinden mensen het daarom moeilijk. Maar in discussie gaan is niet het 'censureren' van een mening.'

'Het is ook maar makkelijk van Eeos om te zeggen dat je een evenement met zelfspot organiseert als de mensen die je bespot niet vertegenwoordigd zijn op dat evenement.'

Dat representatieprobleem zie je ook in andere studentenverenigingen dan Eeos. Presidia hebben nauwelijks etnische diversiteit.

'Dat is een gekend probleem. Maar dat gaat verder dan studentenverenigingen alleen. Aan de universiteit zelf is het echt schrijnend.'

'In aula's voel je je als zwarte student eenzaam, want je ziet niemand met wie je je op het eerste gezicht verwant voelt. Niet alleen op de schoolbanken zelf, maar ook vooraan in de aula zie je gewoon geen etnische diversiteit bij de professoren. De enige plek waar ik wel diversiteit zie bij het personeel, is bij Alma.'

De diversiteitsproblematiek gaat verder dan de universiteit alleen. Dalilla Hermans kaartte onlangs een voor haar fundamenteel probleem bij de mainstream media aan. Kan je je daarin vinden?

'Ab-so-luut. Als je haar niet snapt, dan geniet je op een manier van een zeker privilege. "Diversiteit, diversiteit, diversiteit", klinkt het overal. De openbare omroep raadpleegt mensen zoals ik om te vragen wat ze moet doen, maar in veel gevallen weet ze eigenlijk al wat we echt nodig hebben. En zoals Dalilla zei: als je echt kijkt naar diegenen die dan de shots maken op het einde van de dag en vaste jobs hebben in redacties, dan zijn dat allemaal witte mensen.'

'Het is wel jammer dat Dalilla niet meer verschijnt op de VRT. Echt een verlies voor Vlaande-

'Ik ben het privilege kwijt om gewoon mezelf te zijn en ben meteen de belichaming van een groep mensen'

ren en België. Zij zorgde ervoor dat maatschappelijke debatten in Vlaanderen tenminste snelheid kregen en ze verzekerde de zichtbaarheid van een etnisch-culturele minderheid. Toen ik voorzitter was bij de Vlaamse Jeugdraad, had ik er zelf echt nood aan om meer jongeren zoals ik op de televisie te zien.'

Komt die 'zichtbaarheid' bij mediaoptredens niet met een prijs?

'Jawel. Ik volgde er onlangs nog een Twitter-discussie over. Iemand tweette dat dominante groepen altijd de keuze hebben, het privilege zelfs, om echt een individu te zijn. Als je uit een onderdrukte minderheidsgroep komt, dan ben je niet meer Nozizwe, maar spreek je voor alle zwarte vrouwen. Ik ben het privilege kwijt om gewoon mezelf te zijn. Ik ben meteen de belichaming van een hele groep mensen.'

'Als we al opgeroepen worden, is het ofwel om heel afgebakende, brave, geleide discussies te voeren vanuit een wit perspectief, ofwel om tegen iemand met een heel extreme mening opgezet te worden. Dan is het geen discussie meer, maar een sensationeel spektakel. Ik wil niet de affiche zijn van een media-boksmatch. Daar heb ik niets aan.'

'Door al die redenen ben ik me de laatste tijd beginnen weg te trekken uit zulke discussies. Ik probeer nu meer en meer te focussen op meer kleinschalige projecten zoals UNDIVIDED of Karibu. Dat lijkt me een bredere trend. Zo kunnen kleinere minderheidsgroepen initiatieven uit de grond stampen waarbij ze zélf de agendapunten bepalen en welke discussies ze hoe luid voeren en wanneer.'

Maar minder aanwezigheid in de media betekent toch opnieuw minder zichtbaarheid?

'Dat is zo, het is heel paradoxaal. Als je verschijnt in de media geniet je zichtbaarheid, maar aan de andere kant ben je al snel ofwel niet meer dan een quotum, ofwel die sensationele affiche. Het is een extreem moeilijke afweging die ik geval per geval probeer te maken.'

'Zo ben ik bijvoorbeeld strenger geworden in welke interviews ik wil afleggen. Als ik bij een verkennend gesprek met een journalist merk dat die geen bewustzijn heeft over de thema's waar ik mij mee bezighoud, dan hoeft het voor mij niet meer. Het is me al overkomen bij het nalezen van interviews dat de journalist het van zijn eindredacteur 'spicier' moest maken. Als ik iets niet gezegd heb, kan je me niet zomaar woorden in de mond leggen. Dat is opnieuw die sensatiedrang. Ik ben er me alsmat bewuster van en mijn geduld raakt ook op. Ik ben mijn naïviteit kwijt.'

Dat besef kan je toch niet gelukkiger maken?

'Nee, dat maakt mij niet gelukkiger.'

Waar haal je dan toch die energie vandaan om voor je zaak te blijven vechten?

'Ik had er vroeger veel aan gehad om te horen dat iemand anders hetzelfde meemaakte als ik,

dat ik niet alleen stond. Ik heb meerdere keren de hoop verloren en dan helpt het om te zien dat iemand strijd voert om positieve verandering te brengen. Het is veel groter dan mezelf. Iemand moet het doen.'

Zie je jezelf dan als een rolmodel?

'(lacht) Nee, zover zou ik echt niet gaan. In een discussiepanel dat ik onlangs modereerde was een meisje danig onder de indruk van mij omdat ik een Wikipediapagina heb. Ik ben altijd zo verbaasd wanneer ik zulke dingen hoor. Ik zie het niet als een rolmodel functie, maar eerder als een vanzelfsprekendheid.'

'Er zijn zelfs momenten waarop ik het gevoel heb dat ik niet zo ver sta als ik zou willen in mijn leven. Ik ben heel streng voor mezelf. Toen ik dat tegen mijn vriendinnen vertelde, zeiden ze: "What the fuck, Nozizwe? Hoe kun je ooit het gevoel hebben dat je iets bereikt als je steeds maar de eindmeet voor jezelf verder en verder opschuift?" Die *wake-up calls* van mijn vrienden zijn broodnodig.'

Is die eindmeet verleggen niet net iets positiefs?

'Het is een tweesnijdend zwaard. Het kan echt gevaarlijk zijn, want op sommige dagen denk ik dat ik niets bereikt heb in mijn leven. Ik heb van jongs af aan beseft dat ik het moet maken. Kinderen van ouders met een migratieachtergrond

voelen de verantwoordelijkheid op hun schouders rusten. We zien onze ouders dag en nacht zo hard werken in jobs waarvan ik vind dat ze die niet moeten doen.'

'Ik heb geen probleem met jobs in de verpleegkunde, maar wel als mensen die toebedeeld krijgen'

'Mijn moeder had in Zimbabwe een diploma Politieke wetenschappen. Dat is hier niet erkend, dus studeerde ze optiek en optometrie. Na drie jaar kreeg ze te horen dat ze niet op zwarte verkoopsters zitten te wachten in brillenwinkels. Dus is ze nu aan een studie verpleegkunde begonnen, omdat die job wel 'bij haar past'.'

'Ik kijk absoluut niet neer op zo'n job, maar ik heb er wél een probleem mee als mensen die toebedeeld krijgen. Ik voel de druk dat het mij wél moet lukken. Je geeft jezelf niet meer de ruimte om een beetje te falen. Die druk om het tegendeel te bewijzen was heel groot, maar het werkt zo ver-

lammend om steeds te moeten focussen op hoe anderen naar je kijken. Met het ouder worden heb ik het daar wel minder moeilijk mee. Er is zo veel meer dan iemand anders tevreden maken. Het is

'Diversiteit gaat nu over hoeveel zwarte kopkes je in je klas hebt'

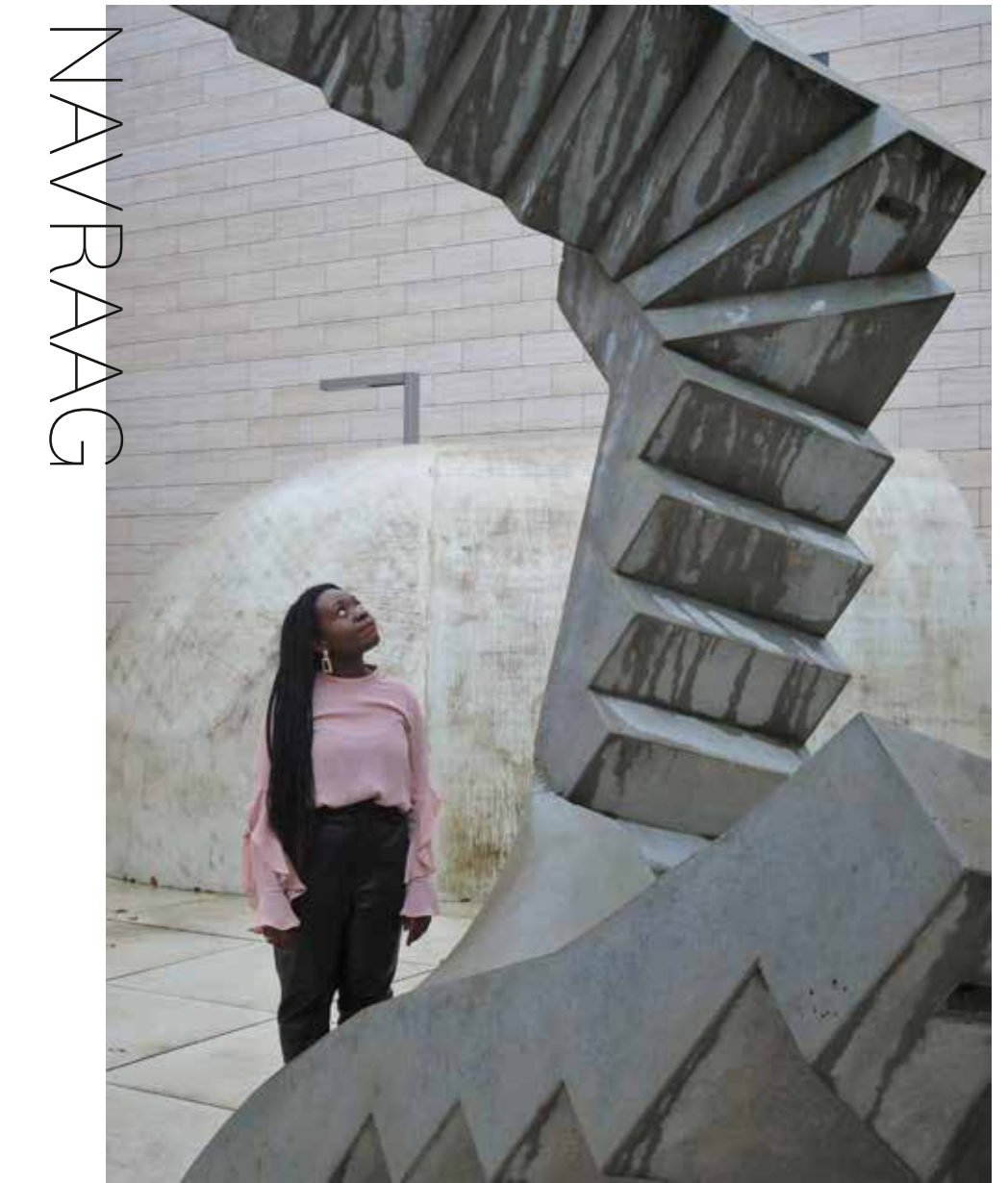
niet mijn taak om vooroordelen te ontcrachten.'

'Ik zie altijd dezelfde mensen in dezelfde posities. Er lijkt geen plaats voor zwarte vrouwen, ook niet in de aula's. Daarom is de dekolonisatie van de universiteit zo'n belangrijk agendapunt van UNDIVIDED.'

Stuit de up front aanpak van UNDIVIDED niet vaak op kritiek?

'Met UNDIVIDED zetelen we in de diversiteitsraad. Als ik daar over dekolonisatie begin, voelen veel professoren zich ongemakkelijk over die term. "Moet dat nu echt dekolonisatie heten? Dat is toch een agressieve term?" hoor je dan. Hoe wil je het anders noemen? *Multiregionaliteit*? Dan kan je in principe gewoon een filosoof uit Sub-Sahara-Afrika nemen die in essentie hetzelfde zegt als een westerse filosoof en dan ben je klaar. Dat volstaat echt niet.'

'Dekolonisatie gaat over het in vraag stellen van denkbeelden en machtsstructuren. Daarvoor

© Joanna Wils

moet je het probleem durven te benoemen. Het is geen gezellig proces; het moet iedereen een beetje raken. Voel je je ongemakkelijk bij een term, dan moet je je eens afvragen hoe het is om hier rond te lopen als zwarte student. Je hebt genoeg privilege om je ongemakkelijk te voelen bij een definitie, maar ik voel mij ongemakkelijk bij een levensverandering in een stad.'

Wat kan je concreet ondernemen om die dekolonisatie door te voeren?

'Dekolonisatie vraagt geld, tijd, toewijding en een mentaliteitswijziging. Als je eraan wil werken, zorg je er eerst voor dat je de status quo en de daarbij horende denkbeelden ontmantelt. Dat je de tegenstemmen ook een plaats geeft; heel concreet, in cursussen en fysieke exemplaren van boeken in bibliotheken. Die stemmen moeten aan bod komen in de algemene vakken die ieder-

een volgt en niet enkel bij keuzevakken. Je zorgt er daarnaast voor dat er evenwichtig onderzoek gebeurt waarin alle stemmen aan bod komen. Door een gebalanceerder aanbod aan filosofieën, voelen studenten die anders vergeten worden zich ook aangesproken.'

'Diversiteit gaat nu over hoeveel zwarte kopkes je in je klas hebt. Het focust op wie wel in het bestaande plaatje past, zonder dat dat plaatje op maat van die zwarte student is gemaakt. Daarom is dat een kortetermijnoplossing, terwijl dekolonisatie de kern van het probleem aanpakt. Als we ons beperken tot zaken als goedbedoelde – en broodnodige – diversiteitsquota en de focus op enkele excellerende individuen die het tóch goed doen, dan voeren we binnen twintig jaar nog steeds dezelfde discussie. Dezelfde ongelijke kansen blijven bestaan, dezelfde *implicit biases* leven voort. De KU Leuven heeft nog veel werk.'⁹

NAVRAAG

© Joanna Wils

POPULAIRSTE MIDDELEN OM SOCIAL DISTANCING MEE TE HANDHAVEN

SELS MINIMALISEERT HEISA ROND NIEUWE LEERSTOEL

ANDRE RIEU FLAMBOYANTE DIRIGENT	ALAIN LAURENT VERBEKE PROF MET CV LANGER DAN EXAMEN P&F

CHILLSTE STUDENTENJOBS IN LEUVEN

OPSCHEPPEN VAN 6,90 EURO MAALTIJDEN 	ASSISTENT IMAM-OPLEIDING
LAYOUTEN VAN ACCO-CURSUSSEN 	POPCORNVERKOPER CINEMA ZED

Kuisheid

Elk nadeel heb z'n voordeel
ook de hygiënetucht van de staat
Bij een vaak gepoetst geslachtsdeel
is elke sekspartner immers gebaat.

Covidius

Geen zin meer in die saaie vergaderingen over kutstudenten? Ontwikkel een virus in China en vaardig een universiteitsbrede quarantaine uit.

OVERZICHT DUURSTE STREAMINGSDIENSTEN IN BELGIE

NETFLIX € 95,88	Spotify € 119,88
YouTube Premium € 143,88	ASSOCIATIE KU LEUVEN € 947,2

Tip van Flip
Ga het eerste semester naar elke les, dan weet je welke je het hele semester kunt skippen.

Hobby van de week
Naïeve eerstejaartjes muilen.

EXCLUSIEF INTERVIEW: Katje Lee spreekt voor het eerst zelf

door Jantje

Na veel moeite, muizen en aaitjes achter de oren hebben we katje Lee kunnen overtuigen om zelf eens haar kant van het verhaal te doen.

We vallen meteen met de deur in huis: heeft u hondsdelheid of niet?

'Kssss miau miau meow miau purr. Miau miau meow miau purr meow purr meow purr meow. Meow miau meow kssss meow. Miau kssss. Purr purr miau kssss miau meow meow kssss miau miau meow kssss miau meow. Miau purr miau purr miau kssss. Kssss miau. Purr miau kssss miau purr meow. Purr meow. Meow meow meow. Meow miau miau.'

In dat geval, wat is volgens u dan de oplossing?

'Meow miau purr. Purr meow purr kssss miau kssss kssss purr. Purr miau meow purr purr. Kssss purr kssss meow purr. Meow meow meow kssss. Meow purr miau purr meow kssss. Meow purr miau. Purr meow. Kssss miau. Purr meow meow purr meow. Kssss kssss.'

Is dat mogelijk in volle coronatijden?

'Meow kssss purr meow purr kssss kssss miau purr meow meow miau. Meow meow miau. Purr purr purr kssss. Miau meow kssss miau purr miau purr kssss meow miau purr meow purr purr meow meow miau meow miau. Els Ampe is een aandachtshoer. Kssss miau meow. Miau purr miau. Kssss purr meow. Meow purr meow. Purr meow miau kssss meow miau purr kssss miau kssss miau miau miau kssss purr. Meow meow. Miau miau purr kssss miau.'

Dat klinkt aannemelijk. Heeft u nog een laatste boodschap voor de mensen?

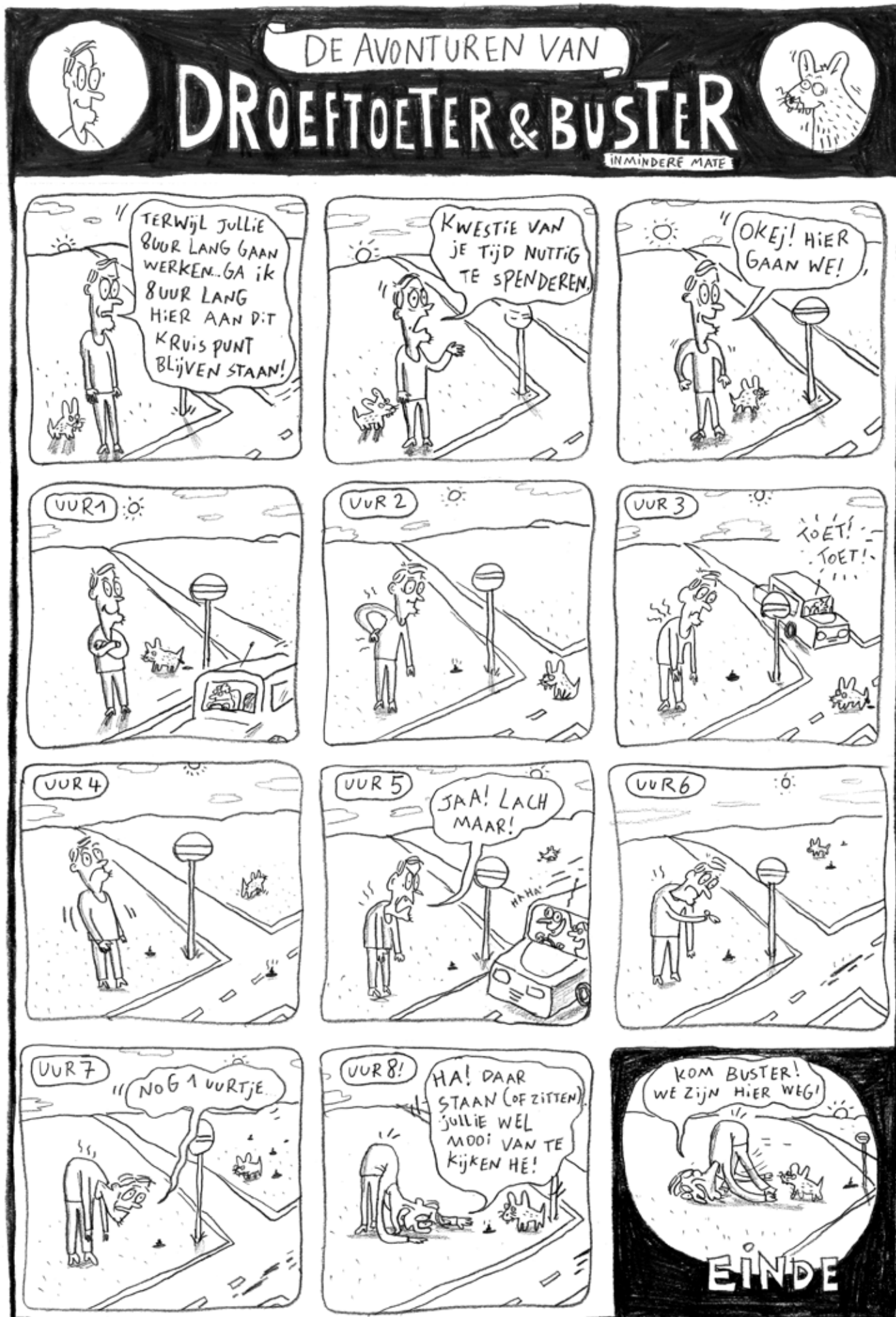
'Meow purr miau. Purr meow. Kssss purr. Miau miau purr kssss purr purr miau miau. Purr miau meow. Kssss meow meow meow meow miau. Meow purr kssss. Miau meow purr purr miau. Meow kssss. Miau purr purr kssss meow kssss kssss meow meow purr. Purr kssss.'ø

KU LEUGEN'S HUURWINKEL

MONDMASKER € 10 / WEEK	STEUN & AANMOEDIGING € 937 / JAAR	PERUVIAANSE KAT € 5000 / UUR
----------------------------------	---	--

KU LEUVEN SLUIT DEAL OM EXAMENS OP AFSTAND TE KUNNEN ORGANISEREN

Nog niet uitgelezen? LEES VERDER OP VETO.BE

Stagairs getuigen: 'Vier maanden lang ben ik zeven dagen op zeven aan het werk'

KU Leuven richt opleiding voor bierbrouwers in

Luc Sels: 'Ik denk niet dat alles nu gaat veranderen'

colofon

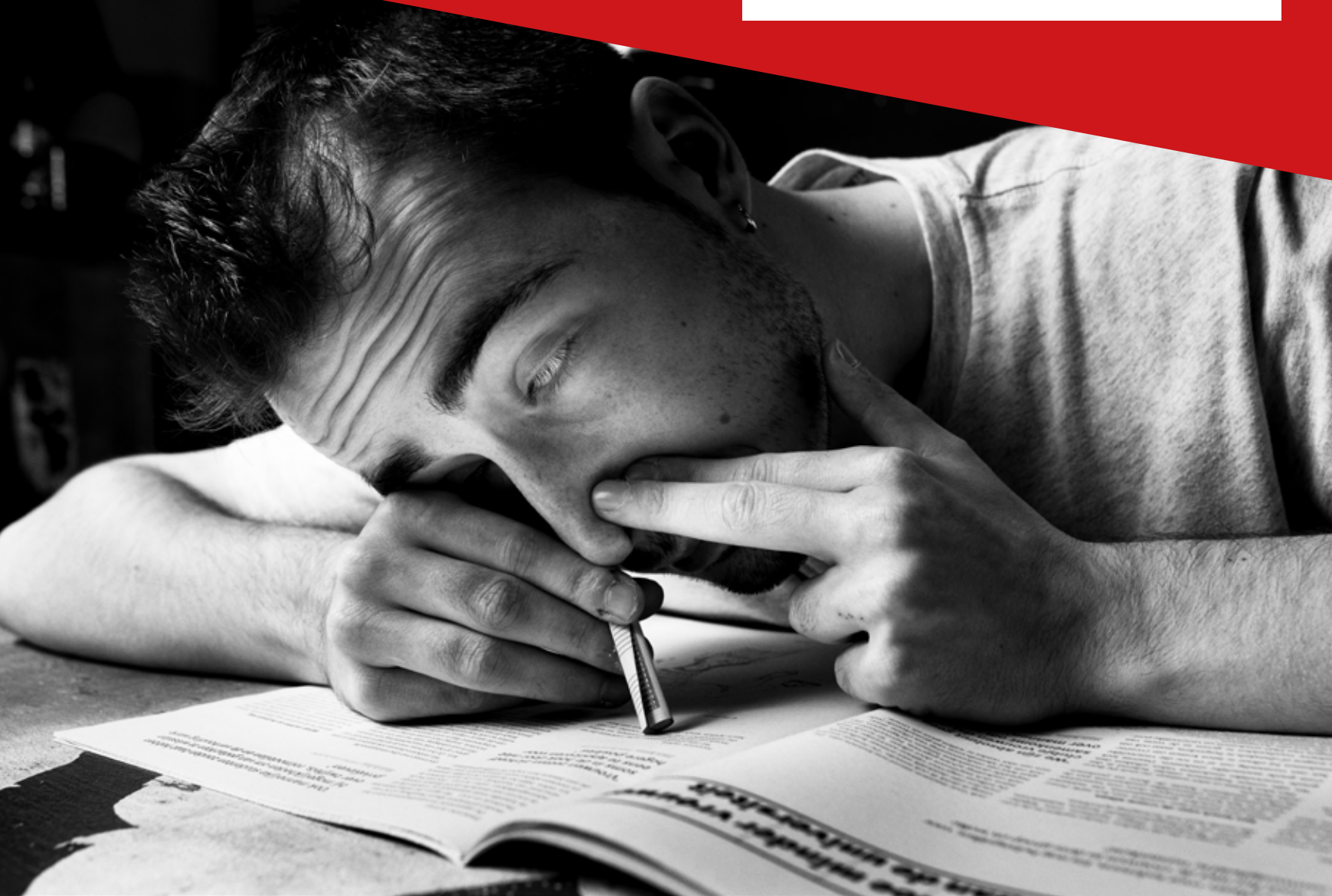
eindredactie Arne Van Lautem, Ana Van Liedekerke, Daan Delespaul, Lien De Proost **vormgeving** Ana Van Liedekerke, Lien De Proost, Daan Delespaul **cover** Anne-Leen Declercq **schrijvers** Tijs Keukeleire, Mathilde Dams, Daan Delespaul, Sjereno Cörvers, Emiel Roothoof, Joanna Wils, Pieter Jespers, Vincent Cuypers, Mathieu Lonbois, Margot Delaet, Jeroen Depuydt, Arne Van Lautem, Frank Claikens, Daan Delespaul **fotografen** Benno Debals, Ina Mathijs, Elien D'hoore **illustratoren** Kaat De Beule, Mo Bourgeois, Anne-Leen Declercq, Miel Vandepitte, Frank Claikens, Kaylan Saro **KU Leugen** Jan Costers, Arne Van Lautem, Mathilde Dams, Margot Delaet **strip** Kaylan Saro

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vermeld staan? Kom dan voorlopig niet naar onze redactievergadering, elke donderdag om 19u in de Minderbroedersstraat 10 maar stuur een mailtje naar veto@veto.be

IEDEREEN AAN DE

elke lijn telt.

Veto zoekt talent. Leer ons kennen tijdens onze redactievergadering.
Elke donderdag om 19u bij Veto (Minderbroedersstraat 10)